

Sastamalan kaupungin ydinkeskustan ideakilpailu

1.10.2018 -31.1.2019

Arvostelupöytäkirja

Sastamalan kaupunki
Maankäyttö

SASTAMALA
sopivasti sykettä

1 Kilpailun taustaa ja tavoitteet

1.1 Kilpailun taustaa

Sastamala on n. 25.000 asukkaan maaseutukaupunki, joka on muotoutunut useiden kuntaliitosten seurauksena nykyiseen laajuuteensa. Kaupungissa on useita taajamia, entisiä kuntakeskuksia, joista Vammala on selvästi vahvin ja kaupunkimaisin yli 10.000 asukkaan taajama. Kaupungin väkiluku on viime vuosina laskenut, mutta keskustaajaman asukasluvu on lievässä kasvussa.

Keskustan kaupalliset palvelut ovat hieman hiipuneet ja siellä täällä on tyhjiä liikehuoneistoja. Osasyynä on oletettavasti nykyisten liiketilojen ikääntyminen ja huono soveltuvuus kaupan uudistamiseen, osittain se, että uusia liiketiloja on rakennettu ydinkeskustan ulkopuolelle, keskustatoimintojen alueen laidalle. Sen vuoksi ydinkeskustan asemakaavoituksella on viime vuosina pyritty nostamaan rakennustehokkuutta ja lisäämään asukasluvu. Rakennuspaine on kuitenkin vähäistä eikä tehokkuuden lisääminen ole vauhdittanut keskustan kehittymistä odotetulla tavalla. Kaupungin keskusta-alueelle on rakentunut keskimäärin yksi kerrostalo vuosittain ja realistisena kerrostalon kokona on pidettävä noin 30 asuntoista kerrostaloa. Rakennusvolyyymiin ei ole odotettavissa merkittävää kasvua.

Keskustan elävöittämiseksi on viime vuosina käynnistetty osallistavia hankkeita, joista viimeisin on nimeltään Sykettä Sastamalan sydämeen. Työpajoissa, seminaareissa ja internet-sivuilla on kerätty asukkaiden, päättäjien ja sidosryhmien ideoita keskustan kehittämiseksi. Osa ideoista on jo toteutuksessa ja osa on yhdyskuntasuunnittelussa työn alla kaavahankkeina. Useimmat ideat ja kehittämissuositukset ovat kohdistuneet toriin ja sen lähiympäristöön. Kaupungin toimeksiannosta laadittiin torin kunnostussuunnitelma, josta pyydettiin yleisön mielipiteitä. Suunnitelma sai kriittisen vastaanoton ja sen toteuttaminen päätettiin keskeyttää.

Ydinkeskustan keskeinen elementti on Kauppatori, jossa on torikauppaa kahtena päivänä viikossa ympäri vuoden (kesäisin kolmena päivänä). Muina kuin toriaikoina torilla on nykyisin sallittu autojen pysäköinti. Torin koillisreunalla, keskustan pääkadun, Puistokadun vastakkaisella puolella on yhtenäinen liiketalojen rivistö. Niistä vanhin on Vammalan kauppalantaloksi vuonna 1955 valmistunut terastirappauspintainen rakennus, joka on todettu inventoinneissa suojelun arvoiseksi. Muut kolmekerrosiset liiketalot ovat 1960- ja 1980-luvuilta. Kauppalantalossa on eri alojen toimistotiloja ja kauppoja. Tontin rakentamattomat osat toimivat myös yleisinä pysäköintialueina.

Torin lounaisreunan muodostaa Kiinteistö Oy Vammalan Torikeskuksen liiketalo vuodelta 1991. Sen yksikerroksisen osan katolla on pysäköintialue. Torin luoteisreunalla, Onkiniemenkadun varrella on melko yhtenäinen 2-3 kerroksisten liiketalojen rivi vuosilta 1959, 1962 ja 1972. Kaakossa toria rajaa Vammalan virastotalo, joka on 1986 valmistunut alun perin valtion virastoja sekä muita palveluja varten, kuten esimerkiksi matkahuolto, taksi ja liiketiloja. Virastotalon tontilla sijaitsevan linja-autoaseman liikennöitsijät ovat kokeneet hieman ahtaaksi. Varsinkin ruuhka-aikoina laiturista lähteminen ja Puistokadulle liittyminen on hankalaa.

Torin ja Torikeskuksen lounaispuolella rannassa sijaitsevat keskustan päiväkotij ja Aittalahden koulu, joka on kansalaisopiston käytössä. Aittalahden koulua pidetään suojelun arvoisena rakennuksena, vaikka

asemakaavassa sitä ei vielä ole suojeltavaksi määrätty. Sen sijaan päiväkotia on kärsinyt sisäilmaongelmista ja sen korvaamista uusilla ratkaisuilla on harkittu.

Sastamalan keskustan potentiaaliin mahdollisuuksiin kuuluu sijainti niemellä veden elävöittämissä maisemassa. Järven läheisyys ei kuitenkaan tule selvästi esiin ydinkeskustan kaupunkikuvassa. Keskeiset palvelut sijaitsevat rantavyöhykkeen ulkopuolella ja rantaviiva on osittain yksityisessä käytössä. Pororannan uimaranta ja siihen liittyvä Aittalahden puisto sekä monipuolisia palveluja sisältävä Kaalisaari liittyvät ydinkeskustaa järvimaisemaan. Aittalahden puistolla on kuitenkin melko alhainen status asukkaiden keskuudessa.

Kilpailualueen itälaidalla on Seuratalo, joka on asemakaavalla säilytettäväksi määrätty rakennus. Se sijaitsee korkealla mäellä puiston ympäröivänä. Puiston viereen on rakennettu pysäköintialue yleistä keskustan pysäköintiä sekä myös linja-autoaseman liityntäpysäköintiä varten.

Kilpailualueen koillislaidalla Rautaveden rannalla sijaitsevassa korttelissa on Marttilan koulu, Vammalan lukio ja nuorisotalo Pilvi. Marttilan koulu ja nuorisotalo Pilvi sekä samassa korttelissa sijaitseva kirjakaupan talo ovat kulttuurihistoriallisesti ja kaupunkikuvallisesti arvokkaita ja ne on suojeltu asemakaavassa. Korttelin lounaisreunalla kulkevan Marttilankadun kunnostusta ja sen turvallisuuden kehittämistä varten on laadittu alustava yleissuunnitelma, joka oli kilpailuasiakirjojen joukossa.

1.2 Kilpailun tavoitteet

Sastamalan kaupunki järjesti yleisen suppean ideakilpailun keskustan kehittämisestä. Sen tarkoituksena oli saada toteuttamiskelpoisia vaihtoehtoja alueen kehittämisestä päätöksenteon ja asemakaavoituksen pohjaksi. Alueen kehittämiseen haettiin ratkaisua kokonaissuunnitelmalla, jossa havainnollistettaisiin uudis-, täydennys- ja korvaavaa rakentamista, julkisten ulkotilojen järjestelyjä ja jäsentelyjä sekä liikenne- ja pysäköintijärjestelyjä. Tavoitteena oli lisätä ydinkeskustan elinvoimaa ja alueen houkuttelevuutta asointi-, asumis- ja virkistytymispaikkana. Keskustan tulisi nykyistä enemmän ilmentää sen kaunista sijaintia järven rannalla. Arkkitehtuurin ja massoittelun tulisi vahvistaa keskustan kaupunkimaista ja tehokasta ilmettä.

2 Kilpailukutsu ja kilpailun säännöt

2.1 Kilpailun järjestelyt ja säännöt

Kilpailu järjestettiin Suomen Arkkitehtiiliiton (SAFA) sääntöjen mukaisena suppeana yleisenä ideakilpailuna. Kilpailu oli avoin kaikille Suomen sekä muiden Euroopan unionin ja sen hankintalainsäädännön piiriin kuuluvien maiden kansalaisille voimassa olevien lakien ja sopimusten mukaisesti.

Kilpailuehdotukset ja kilpailuasiakirjat tuli laatia suomen kielellä.

Kilpailun ratkaisusta annettiin välittömästi tieto kaikille ehdotusten tekijöille. Kilpailun tulos julkaistiin myös Arkkitehti uutisissa ja SAFA:n verkkosivuilla www.safa.fi. Arvostelupöytäkirja tuli nähtäville kilpailun verkkosivuille palkintojenjakotilaisuuden jälkeen. Kilpailun tulosten julkistamistilaisuus ja kilpailuehdotusten esittely järjestettiin 27.4.2019 Sastamala-messujen yhteydessä.

Kilpailuun osallistui 50 henkilöä/ työryhmää.

2.2 Kilpailun palkinnot ja lunastukset

Palkintoina jaettiin 60 000 euroa seuraavasti:

I palkinto 25.000 euroa

II palkinto 15.000 euroa

III palkinto 10.000 euroa

Lisäksi jaettiin kaksi lunastusta suuruudeltaan 5.000 euroa.

Palkinnot maksetaan Suomen Arkkitehtiiliiton (SAFA) kautta, joka perii kilpailusääntöjensä mukaan 7 % palkinnoista. Kilpailun palkinnoille on myönnetty verovapaus.

2.3 Palkintolautakunta ja muu kilpailuorganisaatio

Kilpailuehdotusten arvioinnin suoritti kilpailun palkintolautakunta, johon kuuluivat kilpailun järjestäjän nimeäminä:

- Jenni Jokinen, kaupunginhallituksen pj.
- Pentti Jarkko, ympäristölautakunnan pj
- Jarkko Malmberg, kaupunginjohtaja Sastamala
- Merja-Liisa Hannuksela, maankäyttöpäällikkö Sastamala

- Jorma Tuomisto, arkkitehti Sastamala

Palkintolautakuntaan kuuluivat lisäksi Suomen Arkkitehtiliiton (SAFA:n) nimeäminä jäseninä:

- Sasu Alasentie, arkkitehti Safa
- Valtteri Heinonen, arkkitehti Safa

Palkintolautakunnan toiseksi Suomen Arkkitehtiliiton (SAFA:n) nimeämäksi jäseneksi valittu Vesa Humalisto oli estynyt osallistumaan tuomarointitehtävään, joten hänen tilalleen nimettiin ennen varsinaisen arviointityön alkua Valtteri Heinonen.

Palkintolautakunnan sihteerinä toimi kaavasuunnittelija Ida Montell.

Jäsenistä Merja-Liisa Hannuksela, Jorma Tuomisto ja SAFA:n nimeämät edustajat olivat SAFA:n kilpailusääntöjen tarkoittamia ammattijäseniä. Palkintolautakunta kuuli myös muita tarpeelliseksi katsomiaan asiantuntijoita. Asiantuntijat ja sihteeri eivät osallistuneet päätöksentekoon.

Palkintolautakunta kokoontui 4 kertaa: 8.2.2019, 22.2.2019, 18.3.2019 ja 12.4.2019.

2.4 Kilpailuohjelman hyväksyminen

Kilpailuohjelma liiteasiakirjoineen oli kilpailun järjestäjien, palkintolautakunnan ja Suomen Arkkitehtiliiton kilpailutoimikunnan hyväksymä.

2.5 Kilpailun aikataulu

Kilpailuaika alkoi 1.10.2018 ja päättyi 31.1.2019. Kilpailun palkintojenjakotilaisuus pidettiin 27.4.2019.

2.6 Kilpailua koskevat kysymykset

Kilpailua koskevat kysymykset tuli osoittaa palkintolautakunnalle ja lähettää sähköpostitse 1.12. mennessä osoitteeseen: ida.montell@sastamala.fi ja aiheeksi tuli laittaa kilpailukysymys. Kysymykset ja palkintolautakunnan vastaukset julkaistiin 14.12.2018 kilpailun verkkosivuilla osoitteessa: <http://www.sastamala.fi/ideakilpailu>

Kilpailutyöt olivat esillä 5.-17.3. kilpailun nettisivuilla sekä Torikeskuksen aulaan pystytetyssä näyttelyssä. Tällöin myös yleisö saattoi antaa palautetta ehdotuksista.

2.7 Ohjelma-asiakirjat

Ohjelma-asiakirjat olivat ladattavissa kilpailun verkkosivuilta: www.sastamala.fi/ideakilpailu

Kilpailun ohjelma-asiakirjoja olivat:

- kilpailuohjelma
- Pohjakarttaote (dwg ja pdf)
- Viistokuvia alueesta
- Sastamalan keskustan liikennesuunnitelma –raportti, FCG Suunnittelu ja Tekniikka Oy, 15.5.2017
- Marttilankadun yleissuunnitelmaluonnos, FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy, 15.11.2016
- Sykettä Sastamalan sydämeen –hankkeen internet-sivut osoitteessa https://www.sastamala.fi/aloitussivu/index.tmp?sivu_id=9506
- Uimahalliselvitys, Sport Venue2018Liekoveden rantapuiston raitti –suunnitelma, FCG, 2018
- Torin alueen ja Aittalahdenpuiston keskeytyneen suunnittelun asemapiirustukset

Lisäksi lisätietoa sai Sastamalan kaupungin karttapalvelusta: <http://arcg.is/1H04r> Kilpailijoille annettiin pyydetessä määräaikainen käyttöoikeus Blom Kartta Oy:n ilmakuvapalveluun Sastamalan keskustasta. Pyyntö ilmakuvaan tuli osoittaa sähköpostilla kilpailun sihteerille osoitteeseen ida.montell@sastamala.fi.

Lisätietoa löytyi Sastamalan kaupungin karttapalvelusta: <http://arcg.is/1H04r> Kilpailijoille annetaan pyydetessä määräaikainen käyttöoikeus Blom Kartta Oy:n ilmakuvapalveluun Sastamalan keskustasta. Pyyntö tulee osoittaa sähköpostilla osoitteeseen ida.montell@sastamala.fi

2.8 Kilpailuehdotusten käyttöoikeus

Kilpailun järjestäjällä on omistusoikeus palkittuihin ja lunastettuihin kilpailuehdotuksiin. Tekijänoikeus säilyy kilpailun tekijällä. Toimeksiannon saaneella on oikeus käyttää hyväkseen muiden ehdotusten aiheita ja ajatuksia tekijänoikeuslain mukaisesti.

3 Kilpailutehtävä

3.1 Kilpailualue

Kilpailualue sijaitsee Sastamalan kaupungin ydinkeskustassa, Vammalassa. Kilpailualue käsitti n. 15 hehtaaria, mutta tarvittaessa tarkastelua oli mahdollista ulottaa sen ulkopuolellekin esitettävistä ideoista ja kilpailijan harkinnasta riippuen. Tarkempi suunnittelu kohdistui kilpailun ydinkohteena olevaan toriin, linja-autoasemaan sekä torin ympäristön uudisrakentamiseen sekä niiden edellyttämiin liikenne- ja pysäköintijärjestelyihin.

Osa-alueet

Kilpailualue muodostui 7 eri osa-alueesta, jotka esitettiin kilpailuohjelmassa. Alla on lueteltu osa-alueet sekä niitä koskevat tavoitteet.

Marttilan koulun kortteli: Täydennysrakentaminen, turvallisuus, viihtyisyys

Kauppalantalon kortteli: Täydennysrakentaminen, paikoituksen ratkaisu

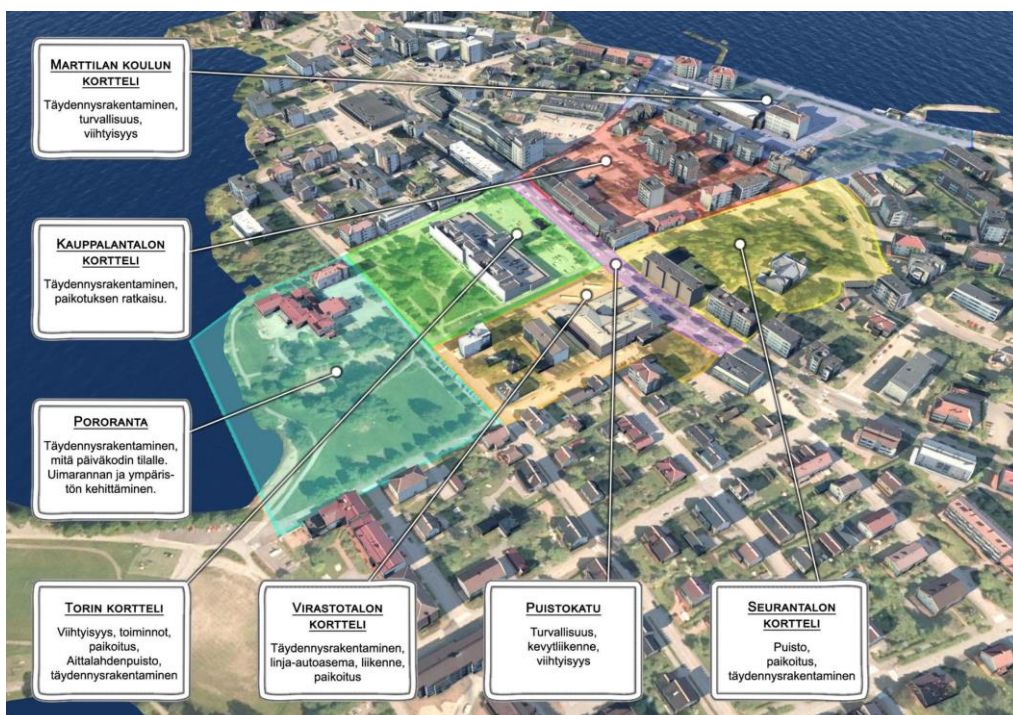
Pororanta: Täydennysrakentaminen, mitä päiväkodin tilalle. Uimarannan ja ympäristön kehittäminen

Torin kortteli: Viihtyisyys, toiminnot, paikoitus, Aittalahdenpuisto, täydennysrakentaminen

Virastotalon kortteli: Täydennysrakentaminen, linja-autoasema, liikenne, paikoitus

Puistokatu: Turvallisuus, kevytliikenne, viihtyisyys

Seurantalons kortteli: Puisto, paikoitus, täydennysrakentaminen

3.2 Kilpailun tavoitteet

Ideakilpailun tarkoituksena oli saada toteuttamiskelpoisia vaihtoehtoja alueen kehittämistä päätöksenteon ja asemakaavoituksen pohjaksi. Alueen kehittämiseen haettiin ratkaisua kokonaissuunnitelmalla, jossa havainnollistettaisiin uudis-, täydennys- ja korvaavaa rakentamista, julkisten ulkotilojen järjestelyjä ja jäsentelyjä sekä liikenne- ja pysäköintijärjestelyjä. Tavoitteena oli lisätä ydinkeskustan elinvoimaa ja alueen houkuttelevuutta asiointi-, asumis- ja virkistäytymispaikkana. Keskustan tulisi nykyistä enemmän ilmentää sen kaunista sijaintia järven rannalla. Arkkitehtuurin ja massoittelemuksen tulisi vahvistaa keskustan kaupunkimaista ja tehokasta ilmettä.

3.3 Suunnitteluohjeet

3.3.1. Täydennys- ja korvausrakentaminen

Esitettävien rakennuskohteiden tuli olla keskustatoimintoihin soveltuvia. Katutasossa tuli pääpainon olla liike- ja palvelutiloilla. Kerrosluvut tuli harkita siten, että ne soveltuvat täydentämään keskustan nykyistä kaupunkimaista ilmettä. Erityisesti odotettiin, että kilpailuehdotukset sisältäisivät ideoita uusista kaupallisista tai julkisista toiminnoista, joiden vaikutuksesta ydinkeskustan vilkkaus ja houkuttelevuus lisääntyvät.

3.3.2. Kauppatori

Aikaisemmin laaditun torin kunnostussuunnitelman käsittely keskeytettiin ja itse kunnostamista lykättiin julkisuudessa esitetyn suunnitelman saatua ristiriitaisen vastaanoton. Erityisesti kriittisiä puheenvuoroja aiheutti suhtautuminen torialueen käyttämisestä pysäköintiin tai pysäköinnin kieltäminen. Kauppatorin nykyinen sijainti on peräisin vuosikymmenten takaa, mutta kilpailijat saivat ehdottaa torimyyntin sijoittamista myös uuteen paikkaan kilpailualueella. Kilpailuehdotukseen tuli laatia suunnitelma torin sijoituksesta, sen tilallisesta jäsentelystä ja ilmeestä sekä torimyyntin järjestelystä.

3.3.3. Uimahalli

Uimahalliselvityksen mukaan Sastamalan keskustaan sijoittuvan uimahallin koko on 4000 – 5000 brutto-m². Uimahallin sijoitus tuli esittää kilpailuehdotuksissa. Uimahalli voitiin esittää joko omalle tontilleen tai liitettynä jonkin muun uudisrakentamisen yhteyteen. Selvityksen mukaan uimahallin läheisyydessä tulisi olla 100 – 150 pysäköintipaikkaa, joista huomattava osa voidaan osoittaa vuoropysäköintinä. Uimahallin hankesuunnittelu on käynnistetty päätöksentekoa varten.

3.3.4. Linja-autoasema

Linja-autoaseman tulee sijoittua edelleenkin keskustaan. Ehdotuksissa tuli pyrkiä ratkaisemaan linja-autoilijoiden kokemaa ahtautta uudella jäsentelyllä, järjestelyllä, sijoituksella tms.

3.3.5. Liikenne ja pysäköinti

Suunnitelmissa tuli osoittaa toimivat ja luontevasti toteutettavat liikenne- ja pysäköintijärjestelyt sekä kävely- ja pyöräilyreitit. Polkupyöräparkit sekä linja-autoaseman liityntäpysäköinti tuli myös esittää. Lisäksi tuli esittää sähköautojen julkinen latauspiste/latauspisteitä.

Pääkadun, Puistokadun, varren pyörätiet on yleensä toteutettu yhdistetyillä pyöräily- ja jalkakäytävillä. Pääsuunnan pyöräteissä on epäjatkuvuuskohta torin kohdalla jalkakäytävien kapeuden vuoksi. Ehdotuksissa tuli esittää järjestelyt tilanteen korjaamiseksi. Sastamalan keskustassa ei ole maksullista pysäköintiä. Pysäköintikiertoa on pyritty kehittämään rajoittamalla pysäköintiaikaa. Pysäköinnin määrää ei kilpailuehdotuksissa tulisi vähentää. Pysäköintilaitoksen tai maanalaisten pysäköintipaikkojen rakentaminen ei liene kaupallisesti kannattavaa. Sen vuoksi eritasopysäköintiä tuli kilpailuehdotuksissa käyttää vain rajoitetusti ja harkiten.

3.3.6. Keskustan päiväkotit

Kilpailualueen rantavyöhykkeellä sijaitseva keskustan päiväkotit on keskusta-alueen ainoa kunnallinen päiväkotit. Osa sen rakennuskannasta on huonossa kunnossa. On epäselvää, tarvitaanko keskustassa tulevaisuudessa kunnallista varhaiskasvatuksen yksikköä, mutta ehdotuksessa voitiin tutkia sellaisen sijoittamista alueelle esimerkiksi jonkin muun rakennushankkeen yhteyteen. Nykyisten rakennusten korvaamista uusilla rakennusmassoilla tuli myös harkita.

3.3.7. Ranta-alue

Päiväkodin läheisyydessä on Pororannan uimaranta ja Kaalisaaren virkistysaluekokonaisuus, jonne on vuonna 2017 toteutettu mm. skeittipuisto. Pororannan - Kaalisaaren virkistys- ja liikunta-alue on perinteinen ja arvokas osa asukkaiden käytössä olevaa yleistä aluetta. Alueen kokoa, uudenlaista käyttöä ja jäsentelyä voitiin ehdotuksissa tutkia.

3.3.8. Mitoitus

Täydennys- ja korvausrakentamisen määrästä ei annettu sitovaa suunnitteluohjetta. Tärkeätä oli keskustan ilmeen kehittäminen ja elinvoimaa lisäävien ideoiden esittäminen.

3.4 Kilpailuehdotusten arviointiperusteet

Kilpailuehdotuksia arvioitiin suhteessa asetettuihin tavoitteisiin.

Kilpailuehdotuksen kokonaisratkaisua, sen kehityskelpoisuutta ja soveltuvuutta kaupunkikuvaan ja ympäristöön pidettiin tärkeämpänä kuin osaratkaisujen ja yksityiskohtien virheettömyyttä.

Arvostelussa kiinnitettiin huomiota seuraaviin seikkoihin:

- arkkitehtoninen, kaupunkikuvallinen ja maisemallinen kokonaisuus
- kaupunkikeskustan luonne, houkuttelevuus ja viihtyisyys
- keskustan liittyminen järvimaisemaan
- toimintojen luonteva sijoittuminen
- toteutuskelpoisuus ja taloudellisuus
- ekologisuus, terveellisyys, turvallisuus ja esteettömyys
- elinvoimaisuustorin ja linja-autoaseman alueen ja ympäristön toiminnallisuus ja arkkitehtoninen ilme

4 Ehdotusten laadintaohjeet

4.1 Vaaditut kilpailuasiakirjat ja esitystapa

Suunnitelma tuli esittää vähintään kolmella ja enintään viidellä vaakasuuntaisella A3-kokoisella tulosteella, ilman alustaa ja päällystemuovia. Enimmäismäärää ei saanut ylittää eikä planssikokoa muuttaa. Lisäksi selostus voitiin tehdä erilliselle A4-kokoiselle arkille. Karttakuva kilpailualueesta ja sen liittymisestä ympäristöön tuli esittää 1:4000 ja suunnittelualue 1:2500. Osasuunnitelman torin ja linja-autoaseman alueesta ympäristöineen sekä halutessaan suunnittelualueen muista yksityiskohdista tuli olla 1:500 tai tarkempi. Suunnitelmasta tuli olla selostus, josta ilmeni kilpailuehdotuksen keskeinen sisältö. Lisäksi kilpailijat saivat esittää kokonaisuutta selventäviä yksityiskohtia ja muuta havainnollistavaa materiaalia haluamassaan mittakaavassa suunnitelman keskeisistä kohdista sallitun tulostemäärän puitteissa. Vaadittu kilpailuaineisto tuli toimittaa myös pdf-tiedostoina cd/dvd -levyllä tai muistikulla. A3 -kokoon tulostettavien pdf -tiedostojen resoluution oli oltava vähintään 300 dpi. Tunnistetiedot oli poistettava tiedostoista.

Toimitettavat tulosteet:

- Kilpailualue ja sen liittyminen ympäristöön (A3)
- Suunnittelualue (A3)
- Osasuunnitelma torista ja linja-autoasemasta ympäristöineen (A3)
- Muut mahdolliset osasuunnitelmat
- tai muu havainnollistava materiaali (A3)
- Erillinen selostus halutessaan (A4)

Kilpailuehdotusten jokainen asiakirja oli varustettava nimimerkillä. Kilpailuehdotuksen mukana oli lähetettävä suljettu nimimerkillä varustettu läpinäkymätön kirjekuori, jossa oli päällä merkintä ”nimikuori”. Nimikuoren sisällä tuli olla asiakirja, josta ilmeni ehdotuksen nimimerkki ja tekijän nimi, osoite, puhelinnumero ja mahdolliset avustajat, sekä maininta siitä kenellä oli ehdotuksen tekijänoikeudet.

5 Saapuneet ehdotukset

5.1 Kilpailuehdotusten hyväksyminen

Ehdotuksia tuli yhteensä 50 kappaletta, joista 2 työtä olivat mielipiteenomaisia eivätkä ne sisältäneet vaadittavia kilpailuasiakirjoja. Näin ollen arvosteluun päätyi 48 kilpailuehdotusta.

Kaikki 48 työtä oli jätetty aikataulun puitteissa. Sisältövaatimukset eivät täyttyneet kaikissa ehdotuksissa.

Havaituista puutteista huolimatta ehdotukset otettiin arvioitaviksi. Suppeassa ideakilpailussa ehdotuksen idea on tärkein osa arvosteltavaa kokonaisuutta. Todettiin, että kaikki jätetyt 48 kilpailuehdotusta täyttävät kilpailukriteerit riittävässä määrin. Anonymiteettia ja tekijänoikeuksia koskevat kysymykset tarkastettiin SAFA:n kilpailutoimikunnassa.

Kilpailuehdotukset numeroitiin aakkosjärjestyksessä seuraavasti:

1. Aallokko
2. Agora
3. Aittalahdenblues
4. Askeleet
5. Askeleet (nr 2)
6. Citadelle
7. Coast to coast
8. Dinon kaulapanta
9. Exlibris
10. Fuusio
11. Kahden järven puisto
12. Kaksi rantaa
13. Kallelan akseli
14. Kaupunki on leikkipaikka
15. Kautta rannan
16. Kautta rantain
17. Kesät talvet
18. Kulttuurikannas
19. Laitakaupungin valot
20. Lanka
21. Levolle annan rantani
22. Lukupiiri
23. Lähtisitkö milloin kanssani järvelle
24. Manhattan
25. Nyrok
26. PMMP
27. Poikkiteloin
28. Promenadi
29. Puistokaupunki
30. Puusta pitkälle
31. Puutsi

32. Rannat
33. Rantaleijonat
34. Rantavahti
35. Rauha & Reuha
36. Samaa sävyä, lisää sykettä
37. Sarasvati
38. Sarjavihertäjä
39. Sastaloop
40. Sastamall
41. Silmu
42. Susilauma
43. Tuuba
44. Unelmasyöttö
45. Uusi aukeama
46. Veden tuntu
47. Verto
48. Vetehinen

5.2 Luokkajako

Kilpailuehdotukset jaettiin kolmeen luokkaan seuraavasti:

Ylempi luokka ja palkitut ehdotukset

- Askeleet (nr 2)
- Coast to coast
- Exlibris
- Fuusio
- Kahden järven puisto
- Kallelan akseli
- Kautta rannan
- Lähtisitkö milloin kanssani järvelle
- Poikkiteloin
- Promenadi
- Puusta pitkälle
- Rannat
- Rantaleijonat
- Rantavahti
- Uusi aukeama

Keskiluokka

- Aallokko
- Agora
- Aittalahdenblues
- Askeleet

- Citadelle
- Kaksi rantaa
- Kaupunki on leikkiapaikka
- Kulttuurikannas
- Laitakaupungin valot
- Lanka
- Levolle annan rantani
- Lukupiiri
- Nyrok
- Puistokaupunki
- Samaa sävyä, lisää sykettä
- Sarjavihertäjä
- Sastaloop
- Sastamall
- Tuuba
- Unelmasyöttö
- Veden tuntu
- Verto

Alempi luokka

- Dinon kaulapanta
- Kautta rantain
- Kesät talvet
- Manhattan
- PMMP
- Puutsi
- Rauha & Reuha
- Sarasvati
- Silmu
- Susilauma
- Vetehinen

6 Yleisarviointi

6.1 Yleistä

Kilpailuehdotukset sisälsivät runsaasti hyvin perusteltuja ideoita Sastamalan keskustan kehittämiseksi. Kilpailutehtävä sisälsi useita osa-alueita, joiden ratkaisut olivat osittain toisistaan riippumattomia. Haastavaksi tehtäväksi kilpailijoille osoittautui Sastamalan keskustan mittakaavan ja kaupunkikuvallisen ilmeen omaksuminen ja rakentamisen sovittaminen luontevaksi osaksi sitä. Parhaissa töissä eri osa-alueiden ratkaisut oli onnistuttu yhdistämään kokonaisuudeksi, joka tarjoaa kunnianhimoisen ja vaikuttavan sekä realistinen vision Sastamalan keskustan kehittämiseksi. Laajan ja reunaehdoiltaan avoimen ideakilpailun luonteen mukaisesti yhtäkään ehdotuksista ei voida pitää sellaisenaan suoraan lähtökohtana asemakaavan uudistamiseksi. Kilpailijat esittivät keskustan kehittämiseksi suuren määrän uudistavia yksityiskohtia, joita voidaan jatkossa käyttää alueen kaavoja uudistettaessa ja julkisten ulkotilojen suunnittelussa. Palkitut ehdotukset tarjoavat erilaisia ideoita ja näkökulmia kaavoituksen pohjaksi ja niitä arkkitehtuurikilpailulla haluttiinkin saada. Palkitut kilpailuehdotukset antavat hyvän pohjan lähteä valmistelemaan keskustan asemakaavamuutoksia.

Sastamalan keskusta on kehittynyt pieniä asuin- ja liikerakennuksia käsittävästä Vammalan kauppalasta yllättävän kaupunkimaiseksi ilmeisesti 1970-luvun keskustan radikaalin asemakaavanmuutoksen ansiosta. Pääkatujen varsille syntyneet aikaisempaa korkeammat rakennukset toisaalta luovat mielikuvan todellista kokoaan suuremmasta kaupungista, mutta jättävät tilaa oikein mitoitettulle täydennys- ja korvausrakentamiselle. Kilpailuohjelmassa ei asetettu selkeitä määrällisiä tavoitteita uudisrakentamiselle.

Uuden rakentamisen mittakaava ja määrä on parhaissa kilpailuehdotuksissa onnistuttu mitoittamaan kaupungin historiaan ja ympäristön rakenteeseen sopivaksi. Osassa ehdotuksista korvaavan ja täydennysrakentamisen määrä on esitetty liian suureksi, kun otetaan huomioon pienen kaupungin keskustaan soveltuva rakentamisen mittakaava, rakeisuus, rakennusten korkeus ja kerralla toteutettavien rakennushankkeiden koko. Joissakin ehdotuksissa taas on tyydytty liian arkaan, vain vähäisiä muutoksia sisältävään ratkaisuun. Virikkeisyyttä ja houkuttelevuutta ei voida lisätä keskustaan myöskään pelkästään mittavalla julkisella rakentamisella. Elinvoiman ja houkuttelevuuden lisäämisen ja toisaalta toteuttamiskelpoisuuden välisen oikean tasapainon löytämisessä on ollut kilpailun keskeinen haaste, joka parhaissa töissä on ratkaistu onnistuneesti. Parhaissa ehdotuksissa oli myös toteutuksen vaihteellisuutta tutkittu niin, että keskustan kehittäminen saadaan liikkeelle ilman välittömiä purkutoimenpiteitä. Vaiheittain pitkän ajanjakson kuluessa toteutuva uudisrakentaminen toteuttaisi ja vahvistaisi suunnitelmaa kohde kerrallaan.

Eräissä ehdotuksissa on pyritty uudella muotokielellä saamaan aikaan Sastamalan keskustaan uutta identiteettiä. Pelkästään uudentyyppisten talojen rakentaminen ei kuitenkaan riitä. Parhaaseen lopputulokseen on päästy tukeutumalla olemassa olevan kaupunkirakenteen ilmeeseen ja identiteettiin. Parhaat ehdotukset tarjoavat hyviä ideoita täydennysrakentamisen ilmeen ohjaamiseen Sastamalassa.

Visuaalisen ja toiminnallisen yhteyden luominen torilta ja pääkadulta järven rantaan on useimpien kilpailuehdotusten esittämä keino ilmentää keskustan sijaintia kauniilla järvien ympäröimällä niemellä. Ehdotuksissa esiintyi muutama toisistaan poikkeava päälinja siitä, miten yhteys toteutetaan. Useimmiten yhteyttä rantoihin on tehostettu kevytliikennepainotteisella tai kokonaan kevyelle liikenteelle varatulla, pääkadun kanssa poikkisuuntaisella akselilla, joka sijaitsee vaihtoehtoisesti Aittalahdenkadun tai Onkiniemenkadun paikalla tai sitten nykyisen korttelirakenteen keskilinjassa. Parhaissa ehdotuksissa yhteys

keskustan ytimestä rannoille toteutuu erinomaisesti ja myös tori on luonteva osa kokonaisuutta. Onnistuneimmissa ratkaisuissa myös uusi julkinen rakentaminen tuki akselin toiminnallisuutta. Myös uuden järvinäkymin varustetun asutuksen sijoittaminen erityisesti koillisrannalle on eräissä ehdotuksissa onnistunut mainiosti.

Useimmissa kilpailuehdotuksissa on kiitettävästi tutkittu kauppatorin toiminnan ja ilmeen kehittämistä kilpailuohjelman mukaisesti. Vaihtoehtoisia ratkaisuja tarkastelemalla torin kehittämistä voidaan kilpailun perusteella tehdä sitovia päätöksiä.

Linja-autoaseman kehittämiseen oli kilpailutöissä esitetty useita erilaisia ratkaisuja. Osassa töitä asemaa oli kehitetty sen nykyisellä paikalla, osassa uutta sijaintia oli tutkittu nykyisen torin alueelle tai Onkiniemenkadun varrelle. Muutamissa töissä linja-autopysäkkejä oli sijoitettu hajautetummin Puistokadun varrelle. Kaikissa ratkaisuissa oli sekä hyviä että huonoja puolia. Kiinnostava oli myös ajatus aseman sijoittamisesta hieman kauemmaksi Marttilankadun varrelle. Linja-autoaseman ja uimahallin sijoitusratkaisut vaativat vielä syventäviä toiminnallisia tarkasteluja.

Monet sinänsä mittakaavaltaan ja toiminnallisuudeltaan hyvät ehdotukset perustuivat aivan liiaksi rakenteellisiin pysäköintiratkaisuihin, joiden toteuttaminen on vaikeaa kaupungissa, jossa ei nykyisin esiinny lainkaan maksullista pysäköintiä. Joissakin ympäristöllisesti miellyttävissä ehdotuksissa pääkadun suuntaista ajoneuvoliikennettä on rajoitettu liian radikaalisti, kun otetaan huomioon keskustan sijainti vesistön rannalla yhden sillan varassa.

6.5 Asukasarviointi

Palkintolautakunnan mielenkiintoisimmiksi arvioimat ehdotukset olivat nähtävillä 5.-17.3. kilpailun nettisivuilla sekä Torikeskuksen aulaan pystytetyssä näyttelyssä. Tällöin myös yleisö saattoi antaa palautetta ehdotuksista

Ehdotuksista saatiin yhteensä 53 mielipidettä.

Valtaosassa mielipiteistä nostettiin esille, että palkittava kilpailutyö pitää olla realistinen ja huomioida keskusta-alueen identiteetti. Töissä tuotiin positiivisena asiana visuaalista ilmettä ja rantojen yhdistämistä. Keskustan nykyisten rakennusten purkamista ei nähty hyvänä. Osassa töistä nähtiin lisärakentaminen liian massiivisena ja paikkaan sopimattomana. Puistoalueiden säilymistä pidettiin myös tärkeänä.

7 Ehdotuskohtainen arviointi

7.1 Ylempi luokka ja palkitut ehdotukset

5. Askeleet (2)

Ehdotus perustuu ideaan luoda puistomainen raitti keskeisesti sijoitetulta torilta rantaa kohti. Puistoraitin idea ja jäsentely toimii ehdotuksessa hyvin ja parantaa ydinkeskustan yhteyttä rantaan onnistuneesti. Puistoraitin varteen osoitettu uudisrakentaminen voisi tukea ideaa mittakaavaltaan ja jäsentelyltään vielä paremmin luoden vielä miellyttävämpää ja kiinnostavampaa katutilaa.

Ehdotus ei esitä purettavaksi rakennuksia ja on siltä osin hyvin realistinen. Ehdotuksessa ja torisuunnitelmassa on hyvin huomioitu korkoerot ja tutkittu huolellisesti sen aiheuttamia haasteita ja mahdollisuuksia. Idea kauppahallista on mielenkiintoinen ja se rajaa toria mittakaavallisesti hyvin, mutta toisaalta myös jättää torin syrjään puistoakselista ja yhteydestä rantaan. Toria on ideoitu huolellisesti, mutta havainnekuva ei onnistu vakuuttamaan ratkaisujen toimivuudesta. Seurantalons rinteeseen sijoitetut townhouse-kaupunkitalot ovat mielenkiintoinen idea, mutta niiden yhteyden osoitettu rakenteellinen pysäköinti ei välttämättä ole realistinen ratkaisu. Aittalahdenkadun varteen voisi osoittaa enemmänkin täydennysrakentamista paikoille, joista asunnoista saataisiin järvinäkymiä. Uutta asuinrakentamista ehdotuksessa esitetään kokonaisuudessaan varsin maltillisesti. Uimahallin ja Torikeskuksen väliin jäävä seniorikortteli sijoittuu keskeisesti, mutta jäävät kahden ison rakennusmassan väliin ilman näkymiä järvelle. Linja-autoaseman sijainti torikeskuksen takana voisi sinänsä olla luonteva, mutta aiheuttaa liikenteellisiä haasteita. Senioritalot torikeskuksen takana eivät näytä luontevalta kahden massiivisen rakennuksen välissä. Liikenteellisesti ehdotus toimii pääasiassa hyvin. Pysäköinti vaikuttaa hieman alimitoitetuksi. Torikeskuksen huoltoliikenteen järjestäminen voi olla haastavaa puistoraitilta.

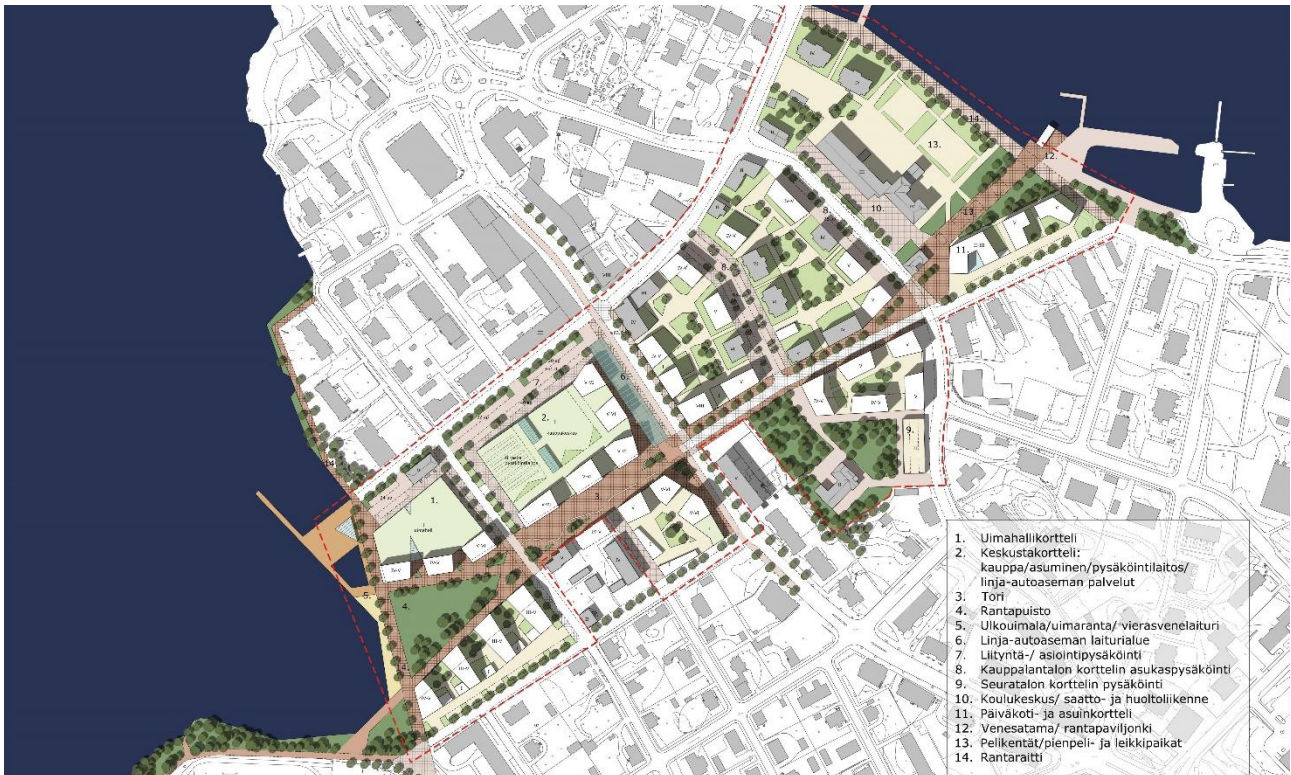
7. Coast to coast

Monen muun ehdotuksen tavoin ehdotus perustuu ajatukseen rannalta rannalle ulottuvasta uudesta kaupunkirakenteellisesta ja liikenteellisestä akselista, mutta Coast to Coast onnistuu olemaan idean toteuttamisessa kilpailun rohkein, selkein ja suoraviivaisin. Kokonaisuudessaan ratkaisu ei kuitenkaan ole laajudessaan ja kokonaisvaltaisuudessaan realistinen.

Ehdotuksessa on parhaimmillaan onnistuttu osoittamaan luontevasti täydentävää, oikeanmittakaavaista rakentamista toteutettavuudeltaan oikean kokoisissa yksiköissä, mutta monelta osin rakentamista ja purkamista on osoitettu liikaa ja liian massiivisissa kortteliratkaisuissa erityisesti esim. esitetyn keskustan liikekorttelin osalta. Liikekompleksin ja uimahallin sijainnit ovat hyviä ja liikekeskuksella haettu vetovoima on sinänsä hyvä tavoite. Tori voisi toimia hienosti ehdotuksen mukaisena, pitkänomaisena, rantaan suuntautuvana kaupunkitilana. Linja-autoaseman idea on uudenvuorokauden ja mielenkiintoinen, mutta ei välttämättä ole toimivuudeltaan kilpailun parhaimmista. Ehdotus purkaa rohkeasti olemassa olevia rakenteita mutta ottaa siitä toisaalta kaiken irti. Vaarana kuitenkin on, että hävitetään kaupungin oma identiteetti näin suurella uudisrakentamisella. Myös puistoalueita voisi jättää enemmän. Ehdotuksesta puuttuu herkkyyttä olemassa olevaan rakennettuun ympäristöön. Myös liikenteellisesti ehdotuksessa on tehty paljon uudistuksia, jotka eivät välttämättä kuitenkaan toimisi käytännössä hyvin.

Pysäköintikaturatkaisut toimivat paikoitellen hyvin, mutta erityisesti Onkiniemenkatu muodostaa turhan pitkän, yhtenäisen pysäköintikentän. Rakenteelliset pysäköintiratkaisut eivät ole toteutettavuudeltaan realistisia.

Vaikka työ ei välttämättä kokonaisuudessaan ole täysin realistinen, onnistuu se tarjoamaan onnistuneesti useita ratkaisuja ja paikkoja täydennysrakentamiseen ydinkeskustan alueella. Esimerkiksi Kauppalantalon ja Seuratalon korttelit näyttävät erittäin luontevalta ja uudisrakentamisen yksikkökoko ja rakeisuus on paikkaan sopivaa. Ehdotus pyrkii vahvistamaan järvi- ja ranta-alueiden imagoa ja siinä ehdotus onnistuu hyvin.

9. Exlibris

Ehdotus perustuu vahvaan, puistokadun suhteen poikittaiseen, rannat yhdistävään keskusta-akseliin, kirjakatuun.

Ehdotus ei esitä keskustan keskeisimpiä rakennuksia purettavaksi ja on siinä suhteessa realistinen ja toteuttamiskelpoinen. Toisaalta uudisrakentaminen on osin epärealistisen mittakaavaista, viisikerroksisten talojen runkosyvyys jää turhan pieneksi. Townhouse-tyyppinen ratkaisu voi olla haastava Sastamalassa, mutta voisi olla sinänsä mielenkiintoinen ratkaisu asumiseen keskustassa. Asuinkortteleiden rakenteellinen pysäköinti ei ole realistista toteutettavuudeltaan. Uudis- ja täydennysrakentaminen on kuitenkin esitetty kaupunkirakenteellisesti oikeisiin paikkoihin. Esimerkiksi virastotalon korttelin uusi rakentaminen rajaa hienosti toria ja uutta kirjakatuja. Linja-autoaseman sijainti on kaupunkirakenteellisesti hyvä, mutta asettaa joitain haasteita sen toimintaan liikenteellisesti. Ratkaisussa olisi voinut jättää enemmänkin puistoalueita. Uimahallin sijainti Pororannassa on luonteva, mutta sen pysäköinti on järjestetty turhan suurena kenttänä. Keskustan uudeksi pääakseliksi, Kirjakaduksi, esitetty Aittalahdenkatu näyttää jäsentelyiltään ja sitä reunustavilta uusilta asuinkortteleiltaan viihtyisältä ja miellyttävältä. Tori on otettu onnistuneesti osaksi uutta akselia. Ilmakuvasssa on hyvin esitetty ehdotuksen tasapainoinen ja luonteva kaupunkirakenteellinen ratkaisu. Ajoneuvoliikenne painottuu ratkaisussa Onkiniemenkadulle ja sen tuleva luonne jättää kysymyksiä.

10. Fuusio

Fuusio on kauniilla ja luontevalla otteella esitetty ehdotus, joka tarjoaa uskottavan ja realistisen näkemyksen Sastamalan keskustan kehittämiseen. Fuusio lähtee liikkeelle keskeisten kortteleiden sarjasta ja niiden täydennysrakentamisesta. Ehdotus on kilpailun ehdotonta parhaimmista täydennysrakentamisen sovittamisessa olevaan kaupunkirakenteeseen. Erityisesti Puistokadun koillispuoleisten kortteleiden täydennysrakentaminen on onnistunut. Ote on realistinen ja järkevä. Arkkitehtuuri ja kaupunkikuvallinen ilme on miellyttävää ja oikeaan osunutta. Uudet rakennukset asettuvat vaivattomasti osiksi kortteleita ja niiden mittakaava on miellyttävä. Tehokkaamman rakentamisen painopiste sijoittuu hyvin torin laidalle. Keskeisissä kortteleissa esitetty kansipysäköinti on toteutettavuudeltaan haasteellinen. Uimahallin sijainti on hyvä ja se asettuu luontevaksi osaksi kaupunkirakennetta.

Keskittyminen kortteleihin on samalla myös ehdotuksen heikkous. Siinä ei esitetä vahvaa ajatusta keskustan julkisten tilojen kehittämisestä ja keskustan katualueet säilyvät pääosin ennallaan. Ehdotuksen toteuttaminen keskeisiltä osiltaan edellyttää Torikeskuksen purkamista. Tästä saatavaa potentiaalia ei kuitenkaan pystytä ehdotuksessa täysimääräisesti hyödyntämään julkisten tilojen yhteyksien kehittämisessä. Pienemmäksi rajattu tori on sijainniltaan hyvä ja mittakaavaltaan onnistunut mutta sen yhteys rantoihin, rantapuistoihin ja järvimaisemaan jää puutteelliseksi. Rantapuistossa on hyviä toiminnallisia ideoita, mutta ne ovat osittain päällekkäisiä Kaalisaaren liikuntapuistoon toteutettujen liikuntapalveluiden kanssa.

Onnistuneen täydennysrakentamisen lisäksi ehdotukselta jää kaipaamaan voimakkaampaa ideaa julkisen tilan kehittämisestä ja jalankulun ja pyöräilyn yhteyksien parantamisesta. Julkisten tilojen kehittäminen voisi toimia keskustan muutoksen käynnistäjänä, runkona, jonka varaan todennäköisesti pitkän ajan kuluessa toteutuvat rakennushankkeet voisivat tukeutua.

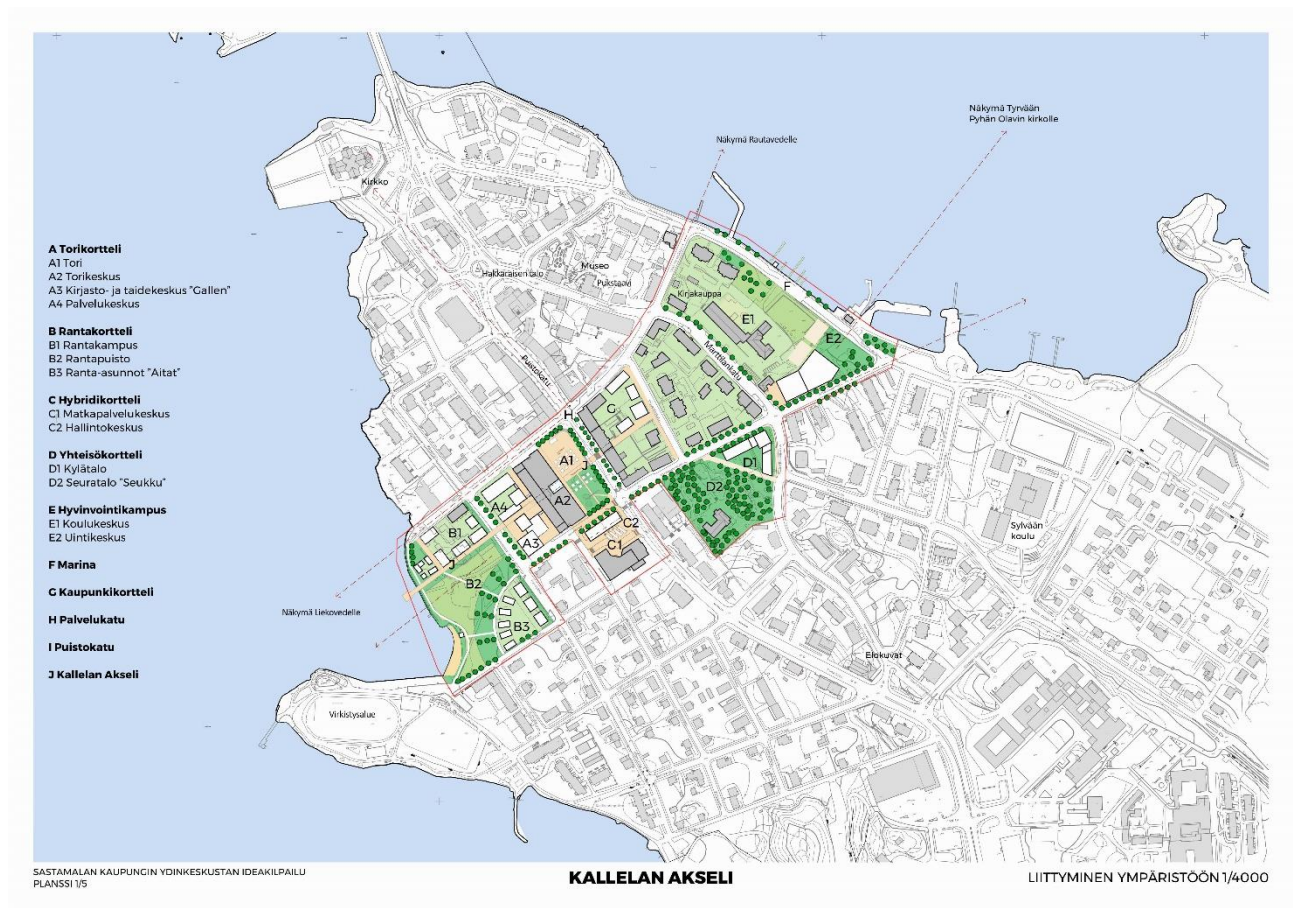
13. Kallelan akseli

Kallelan akseli on pääosin maltillinen, selkeästi esitetty ehdotus. Ehdotuksessa säilyväksi esitetyn Torikeskuksen läpi on osoitettu Pororantaan asti ulottuva akseli, joka jatkuu myös Torikeskuksen pohjoispuolelle Kauppalan talon korttelin läpi. Tori on säilytetty nykyisellä sijainnillaan, mutta osa siitä on jäsennelty uudella tavalla ja osittain puistoalueeksi. Toria on myös kaupunkirakenteellisesti rajattu linja-autoaseman paikalle sijoittuvalla uudisrakennuksella.

Uudisrakentamista on osoitettu luonteviin paikkoihin. Esitetty uusi kirjasto ja taidekeskus sijoittuu keskeisesti ja hienojen järvinäkymien äärelle, jota ideoitu arkkitehtuuri tukee. Rannan asuinkorttelit ovat mielenkiintoisia ja vanha Aittalahden koulurakennus on otettu hienosti osaksi uutta korttelirakennetta. Ehdotus sisältää ideoita monipuolisesti erilaisista asuinkortteliratkaisuista, jotka tosin ovat hyvin viitteellisesti esitettyjä.

Liikenteellisesti ehdotus ei esitä suuria muutoksia. Pysäköinnin määrä vaikuttaa vähäiseltä eikä sitä ole tutkittu tarkkaan. Toteuttamisen vaiheistusta on tutkittu ja ehdotus on sen suhteen joustava.

Ehdotuksessa on paljon hyviä ominaisuuksia, mutta kokonaisuuteltaan se jää hieman vaisuksi. Julkisen rakentamisen määrä ehdotuksessa on epärealistisen suuri.

15. Kautta rannan

Ehdotus tarjoaa hyvän analyysin Satamalan ydinkeskustan kehittämistä. Ehdotus sisältää hyviä ideoita rantojen käyttöön, mutta ei paranna varsinaisesti ydinkeskustan liittymistä ja yhteyksiä rantoihin.

Ehdotuksessa on realistinen ote. Torikeskusta ei ole esitetty purettavaksi ja täydennysrakentamisen laajuus ja yksikkökoko pääasiassa realistisen oloista. Ympäristöä on pyritty parantamaan myös kevyemmällä, realistisilla toimenpiteillä; Esim. Seurantalons näkyvyyttä parannetaan harventamalla puistoaluetta edestä.

Linja-autoaseman sijainti hyvä ja mahdollistaa virastotalokorttelin täydennysrakentamisen. Torin ympäristöön ehdotus tarjoaa parannusta, rajaaminen pohjoispuolelta sekä virastotalon edestä uudella massalla toimii. (Joskin ei paranna keskustan sulkeutuneisuutta järven suuntaan). Matkahuoltorakennusta jäsentävänä elementtinä toimii ja on realistinen Sen sijaan torikeskuksen lounaispuolelle sijoitetut massat eivät tunnu luontevilta; kirjasto jää syrjään ja uudisrakennusten sijoittelu ei synnytä miellyttävää kaupunkitilaa.

Hotelli ja sataman kehittäminen tarjoavat hyviä ideoita rannan kehittämiseen Rautaveden puolella. Pororannan puolella uimahallin pysäköintialue on massiivinen ja vie hienon paikan rannasta. Muuten uimahallin sijainti toimii luontevana osana rannan virkistätymistoimintoja ja idea uimahallista lasiseinien takaa avautuvasta järvimaisemasta kuulostaa lupaavalta. Rantaraitti ja sen varteen sijoittuvat kiintopisteet vahvistaisivat Sastamalan keskustan järvellistä identiteettiä.

Pysäköinti on suunniteltu realistisesti maantasoratkaisuna, mutta muodostaa paikoitellen turhan suuria yhtenäisiä pysäköintikenttiä ja vie tilaa hienoilta ranta-alueilta. Havainnekuva ei onnistu vakuuttamaan tulevan rakentamisen arkkitehtuurista tai sen luomista kaupunkitiloista.

23. Lähtisitkö milloin kanssani järvelle

Ehdotus tarjoaa kokonaisuudessaan paikoittaisista mittakaavallisista virheistään huolimatta hyviä ideoita ja ratkaisuja erityisesti juuri kilpailun avainkysymyksiin.

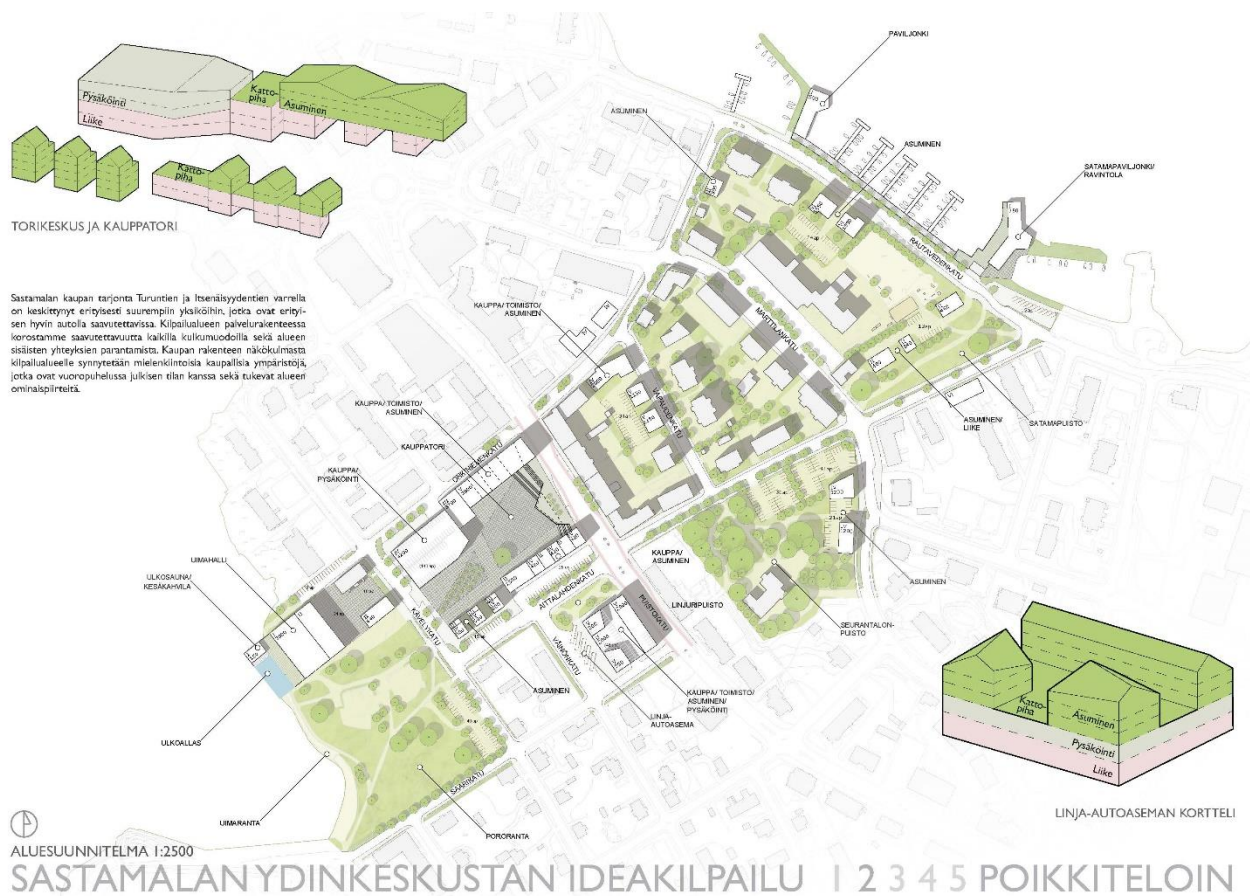
Pororannan korttelit ja puistoalueet ovat luontevia. Torin sijainti ja mittakaava hyvä. Tori jatkuu luontevasti leveämpänä kävelykatuna rantaa kohti. Mahdollistaa myös torin toiminnan laajentumisen rantojen suuntaan. Torialueen ja kävelykadun muodostama akseli jatkuu hienosti suurena puistoalueena rantaan asti. Ehdotus todella yhdistää ydinkeskustan toiminnallisesti ja visuaalisesti rantoihin. Ehdotuksessa on onnistuttu uudistamaan tori kuitenkin säilyttäen torikeskus. Ehdotuksessa on realistisuutta rakennusten säilyttämisen ja pääosin myös uudisrakentamisen laajuuden suhteen, mutta torikeskuksen eteen sijoitettu bussiterminaalin sisältävä kompleksi vaikuttaa aivan liian massiiviselta ja urbaanilta Sastamalan mittakaavaan. Ehdotus sisältää paikoin kömpelyyttä ja ahtautta rakentamisessa. Aittalahden puistoon sijoitettu päiväkotii toimii massana ja kaupunkirakenteellisesti hyvin, mutta ei päiväkodin toiminnan kannalta ole ainakaan sellaisenaan toimiva; piha-alue puuttuu ja iso pysäköintikenttä edessä ei optimaalinen ratkaisu. Virastotalon eteen, linja-autoasemalta vapautuvalle paikalle sijoitettu täydennysrakentaminen on luontevaa ja parantaa torin mittakaavaa ja tilallista rajausta. Rannan kerrostalokorttelit ovat onnistuneita. Aittalahden koulun ottaminen osaksi uutta korttelirakennetta on toimiva idea ja rantapuiston reunoille jäävät asuinkorttelin vaikuttavat muutenkin lupaavilta. Ideat asuinkorttelien eri teemoista ovat hyviä. Seurantalons puistoon osoitettu uusi asuinkortteli voisi olla luontevampi. Asuinkortteleiden pihakannen alaiset pysäköintiratkaisut eivät ole realistisia eivätkä pysäköintiratkaisut ole yleisesti kilpailun parhaimmista. Uimahallin sijainti Rautaveden puoleisena kiintopisteenä koulujen lähellä voisi toimia, mutta toisaalta muut virkistystoiminnot sijoittuvat toiselle puolelle keskustaa. Ehdotettu arkkitehtuuri antaa viittellisiä lupauksia omaleimaisesta kaupunkikuvasta ja esim. ehdotettu torniosa ja sen näkyminen rantaan tukevat osaltaan tavoitteita yhteyksistä rantaan. Arkkitehtuuria ja kaupunkikuvaa on myös pohdittu järven ja rantojen suunnasta hienosti.

27. Poikkiteloin

Poikkiteloin on rohkea ehdotus Sastamalan ydinkeskustan kokonaisvaltaisesta uudistamisesta. Torikeskuksen ja virastotalon rakennukset on esitetty purettavaksi ja uudet torikorttelit on suunnattu voimakkaasti rantoja kohti kilpailun tavoitteiden mukaisesti. Kaikessa laajuudessaan ehdotus on kuitenkin epärealistisen massiivinen ja on vaarassa kadottaa kaupungin omaa henkeä ja identiteettiä. Uusi torialue on onnistuneesti kohti rantaa suunnattu, mutta on tilalliselta luonteeltaan turhan laaja ja monotoninen. Torialue kuitenkin jatkuu hienosti puistoalueena rantaan asti ja uimahallin sijoittaminen Pororantaan uuden rakentamisen jatkoksi on onnistunut ratkaisu. Toimintojen sijoittamisella on tavoiteltu synergiaetuja esimerkiksi pysäköinnin osalta. Liiketilat, asumisen ja rakenteellisen pysäköinnin yhdistävät hybridirakennukset eivät kuitenkaan ole toteuttamisen kannalta realistisia Sastamalassa. Ehdotus vaatisi toteutuakseen suhteellisen massiivista olemassa olevien rakennusten purkamista eikä ainakaan vielä ole siltä osin realistinen. Ehdotuksen vaiheittainen tai osittainen toteutuminen olisi haastavaa. Liikenteelliset ratkaisut ovat pääosin toimivia joskin rakenteelliset pysäköintiratkaisut eivät ole realistisia. Aittalahden kadun varteen olisi ollut mahdollista sijoittaa enemmänkin täydennysrakentamista hienojen järvinäkymien ääreen. Rautaveden rantaan sijoittuvat venesataman ideat ovat mielenkiintoisia, mutta ehdotus ei juurikaan paranna Rautaveden rannan saavutettavuutta.

Ehdotus on kokonaisuudessaan rohkea ja määrätietoinen ja vastaa erityisesti kilpailun tavoitteisiin keskustan järviyhteyksien parantamisesta. Ehdotus ei kuitenkaan onnistu vakuuttamaan näin massiivisten uudistusten tarpeellisuudesta ja ehdotetun uuden rakentamisen soveltuvuudesta Sastamalaan.

28. Promenadi

Promenadi perustuu monen muun ehdotuksen tapaan Aittalahdenkadulle sijoittuvan järveltä toiselle ulottuvan akselin kehittämiseen. Ehdotus esittää vahvan ja vakuuttavan näkemyksen rannalta rannalle kulkevasta yhteydestä. Ehdotetut toimenpiteet yhteyden kehittämiseksi tuntuvat luontevilta ja realistisilta, oikeaan osuneilta.

Rakentamisen ilme ja mittakaava on onnistunutta ja Sastamalan henkeen sopivaa. Ennen kaikkea ehdotuksen esittämä täydennysrakentaminen tukee onnistuneesti uusien julkisten ulkotilojen muodostumista. Marttilan koulun viereen sijoittuva kortteli voisi tarjota asuntoihin enemmän järvinäkymiä. Promenadi tarjoaa mielenkiintoisia kaupunkitiloja. Torin keskeinen sijainti on onnistunut. Pitkämäisenä tori toimii hyvin osana rantoja yhdistävää tilasarjaa, joka aukeaa upeasti järvimaisemaan. Torin mittakaava on erittäin onnistunut. Myös uudet julkiset rakennukset tukevat keskeisten ulkotilojen elävyyttä. Harkitut puistoihin sijoittuvat toiminnot elävöittävät ranta-alueita ilman massiivista rakentamista. Toteutuksen vaiheistus toimii ehdotuksessa erityisen hyvin. Oivaltavasti myös Torikeskus voidaan säilyttää keskustan kehittämisen ensimmäisessä vaiheessa. Silti täydennysrakentaminen myös torin ympäristössä voidaan käynnistää ja ehdotuksen keskeisimpien kaupunkitilojen kehittämistoimet voidaan aloittaa.

Pysäköinnin sijoittaminen pysäköintikaduille uusien kortteleiden väliin on luonteva ja realistinen lähtökohta. Ratkaisu antaa pysäköinnin toteuttamiseen tarvittavaa joustavuutta. Pysäköinnin sijoittuminen ja sen suhde asuntoihin vaatii vielä tarkempaa suunnittelua. Linja-autoasema on hyvin mitoitettu. Linja-autoliikenteen siirtyminen Onkiniemenkadulle vaatii kuitenkin tarkempaa liikenteellistä tutkimista.

Promenadi esittää vahvan lähtökohdan ja onnistuneen ilmeen Sastamalan keskustan kehittämiseksi. Kehittäminen voidaan käynnistää julkisten tilojen parantamisella heti ja kokonaisuus paranee ajan kuluessa rakentamisen täydentyessä. Kokonaisuus on hyvin tasapainoinen. Promenadi on rohkea ehdotus olematta toteutettavuudeltaan epärealistinen.

30. Puusta pitkälle

Ehdotus Puusta pitkälle siirtää torin Aittalahdenkadun varrelle ja keskittyy kehittämään Aittalahdenkadusta rantoja yhdistävää akselia. Torin koko ja rajaus tuntuvat luontevilta ja se sijoittuu hyvin osaksi Aittalahdenkadun akselia, jota muutetaan jalankulkupainotteisemmaksi. Täydennysrakentaminen tukee luontevasti Aittalahdenkadun yhteyttä, joka aukeaa hienosti Pororannan puistoon ja järvimaisemaan. Myös uimahalli sijoittuu hyvin tukemaan akselin elävyyttä. Rakentaminen täyttää kuitenkin liiaksi Pororannan puistoa. Myös uimahallilympylän laajan pysäköintikentän sijoittaminen rantamaisemaan tuntuu virheeltä.

Keskeisten tilojen, torin ja Torikeskuksen, paikalle ehdotuksessa esitetään kiemurtelevaa uutta suurta korttelia. Uusi kortteli rajaa hyvin toria mutta korttelikokonaisuus tuntuu Sastamalan kaupunkikuvassa suurelta, vaikka se jakautuukin luontevan kokoiisiin rakennuksiin. Kortteli ei täysin luontevasti tuntuisesti liity ympäristöön ja sen läpi suunnitellusta raitista huolimatta se katkaisee liiankin voimakkaasti kulkuyhteyksiä torille Pororannan ja lännen suunnasta.

Puusta pitkälle on huolellisesti laadittu ja vakuuttava ehdotus, joka kuitenkin jää identiteetiltään ja Sastamalan keskustan henkeen sopivuudeltaan hieman jälkeen osuvimmista ehdotuksista.

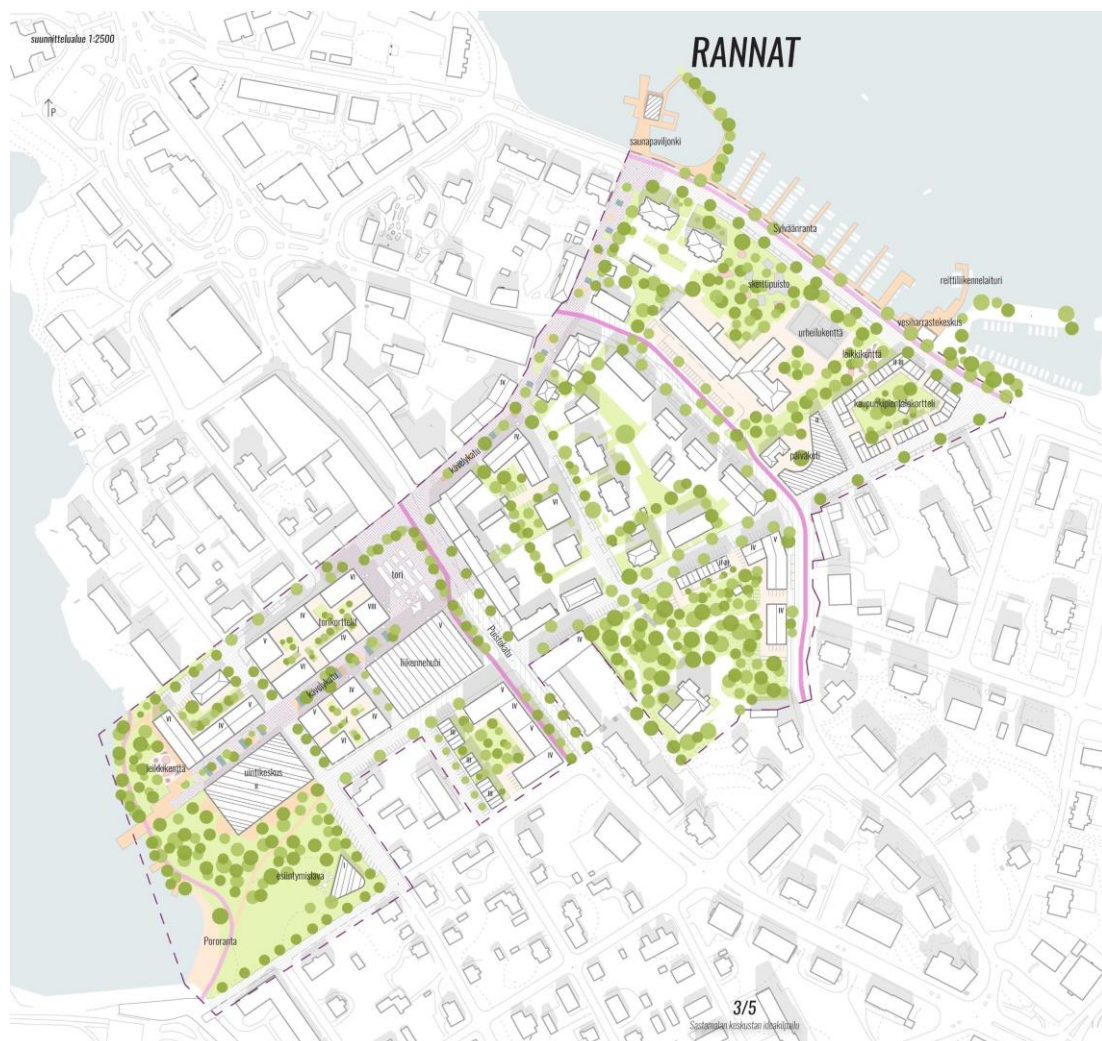

32. Rannat

Rannat lähtee rohkeasti rakentamaan Sastamalan keskustaa urbaanilla ilmeellä. Torikeskuksen purkaminen hyödynnetään täysimääräisesti ja Puistokadun ja Poronrannan väliin on ehdotuksessa hahmoteltu tiivis uusi kaupunkirakenne.

Yhtenä harvoista ehdotuksista Rannat esittää rantoja yhdistävää akselia Onkiniemenkadulle, joka on muutettu torin pohjoispuolella kävelykaduksi. Tori on onnistuneen kokoinen ja rajautuu selkeästi osin uuteen ja osin vanhaan rakennuskantaan. Torilta reitti jatkuu luontevasti kävelykadun kautta Poronrantaan. Kaikkiaan reitti on luonteva ja tilallisesti kiinnostava jakautuen eri luonteesiin osiin.

Asemapiirroksessa kaupunkirakenne vaikuttaa toimivalta. Tehokkaampi rakentaminen sijoittuu Sastamalan kaupunkirakenteen kannalta oikeaan paikkaan. Selkeä ruuturakenne liittyy toimivasti ympäristöön ja avaa kulkureittejä keskustakortteleiden läpi. Myös uimahalli sijoittuu ratkaisussa osaksi keskustaa. Muilta osin täydennysrakentaminen on toimivaa mutta ehdotuksen päähuomio on selvästi torin ympäristössä. Erityisesti perspektiivikuivissa ehdotuksen ilme on kuitenkin aivan liian raskas ja sinänsä taidokas arkkitehtoninen ilme tuntuu Sastamalassa vieraalta. Sastamalan keskustan kokonaisuuden kannalta parempiin lopputuloksiin on päästy kun uudisrakentaminen on tukeutunut enemmän olemassa olevan ympäristön vahvuuksiin ja mittakaavaan. Esetetty liikennehubi on ratkaisuna liian raskas ja toteutettavuudeltaan vaikea niin linja-autoaseman kuin pysäköinninkin ratkaisuksi.

33. Rantaleijonat

Pääosin maltillinen ehdotus tarjoaa yksittäisiä mielenkiintoisia ideoita ja onnistuneita yksityiskohtia, mutta ei kokonaisuudessaan tarjoa jatkosuunnittelulle tarpeeksi vahvaa pohjaa. Kilpailun keskeisimmän osa-alueen, torin ympäristön käsittely ei paranna riittävästi nykytilanteen toiminnallisia ja visuaalisia ongelmakohtia.

Virastotalon paikalle esitetty palvelukortteli on täysin umpinaisena korttelirakenteena uudenlainen ja vähän vieras Sastamalan ydinkeskustan alueelle, mutta sinänsä ihan toimiva. Tosin pysäköinti kannen alla ei ole realistinen ratkaisu. Rakenteellista pysäköintiä on esitetty myös muihin asuin kortteleihin ja sen toteuttamiskelpoisuus on kyseenalaista. Seuratalon puiston uusi asuinrakentaminen vaikuttaa mittakaavaltaan miellyttävältä. Osin ehdotuksen asuinrakentaminen on liian pienimittakaavaista esim. kaupunkivillojen osalta, vaikka ne ovatkin sinänsä mielenkiintoinen idea ja sijoitettu hienolle paikalle. Koulun ja rautaveden rannan väli ei ole hyvä paikka asuinrakentamiselle koulun piha-alueiden ja järjestelyjen ja näkymien takia. Sastamala-talo on vahva idea ja rohkea ehdotus, mutta kärsii nyt hieman taustalle jäävästä sijainnistaan. Laiturikatu ja sen yhteyteen sijoitettu kahvila hyvä idea rantojen ottamisesta käyttöön. Liikenteellisesti ratkaisu on pääosin toimiva, mutta Puistokadun hidasteet eivät ole hyvä ratkaisu keskustan pääväylällä. Linja-autoasemalle varattu tila vähenee nykytilanteesta, mutta linja-autoliikenteelle on osoitettu koko torikeskuksen korttelin kiertävä reitti. Idea 12-kerroksisesta maamerkkirakennuksesta uimahallin yhteydessä on mielenkiintoinen, mutta ei välttämättä Sastamalan mittakaavaan luonteva.

34. Rantavahti

Rantavahdin lähtökohtana on rohkea idea keskeisestä tori- ja puistoakselista Puistokadulta Pororantaan. Ehdotuksessa hyödynnetään Torikeskuksen purku luomalla paikalle tyystin uudenlainen kaupunkirakenne. Idea on lähtökohdiltaan onnistunut. Akseli yhdistää torin komeasti rantamaisemaan ja rantapuistoon. Akselille sijoitetut toiminnot tukevat hyvin tilallista kokonaisuutta. Toisaalta rakentaminen täyttää nykyistä Poronrannan puistoa liiaksi. Ehdotuksessa myös Aittalahdenkatu on kehitetty rantoja yhdistäväksi jalankulkuakseliksi ja kävelykaduksi. Myös Aittalahdenkatu on lähtökohtana toimiva ja se liittyy hienosti puiston välityksellä venesataman rantaan. Vaikka ovatkin luonteeltaan erilaisia, kävelykatu ja puistoakseli syövät kuitenkin voimaa toisiltaan. Promenadin ja puistoakselin yhdistäminen yhdeksi kokonaisuudeksi olisi tuottanut vahvemman ehdotuksen. Nyt uutta urbaania julkista ulkotilaa syntyy Sastamalan käyttäjämääriin ja resursseihin suhteutettuna paljon.

Myös puistoakselin molemmin puolin syntyvät kapeat korttelit jäävät toteutettavuudeltaan hankaliksi. Ehdotuksen painopiste on torin ympäristössä. Muilta osin täydennysrakentaminen on pääosin luontevaa. Marttilan koulun ja rannan väliin sijoitettu rakentaminen vie liikaa koulun piha-alueetta. Virastotalon purkaminen ja korvaaminen pysäköintitalolla ei kuulosta järkevältä lähtökohdalta.

Hyvistä ja vahvoista ideoista ja lähtökohdista huolimatta ehdotus ei pysty täysin vakuuttavasti sovittamaan niitä ympäristöön luontevaksi osaksi Sastamalan keskustaa.

45. Uusi aukeama

Uusi aukeama on rohkea ja omintakeinen ehdotus, joka sisältää kekseliäitä ja innostavia ideoita Sastamalan keskustan kehittämiseksi. Ehdotus on ainoita, joissa torille on esitetty uusi sijainti järven rannasta. Ratkaisu todella tukisi kilpailun tavoitetta keskustan järviyhteyden parantamisesta ja sijoittuu luontevasti vanhan aittalahden koulurakennuksen ja uuden uimahallin rajaamaksi kaupunkitilaksi. Rannalla sijaitseva tori voisi olla hyvä idea ainakin kesätoriksi, vaikkakin torin sijainti voidaan kokea tällä ratkaisulla myös hieman syrjäiseksi. Vanhan torin paikalle on ehdotuksessa esitetty erilaisia matkailutoimintoja sekä kohtaamispaikka ja aukiotilaa. Aukio kuitenkin jää ristiriitaiseen asemaan uuden torin kanssa ja matkailupalvelut syrjään rannasta ja järvimaisemista. Vanhalla torialueelle sijoittuu myös suhteellisen isot pysäköintialueet, joita on tosin jaoteltu ja jäsennelty uudisrakennuksilla ja puistoalueella. Ehdotuksessa on osoitettu suoraviivainen kulkuyhteys Torikeskuksen läpi uudelle torille ja rantaan. Yhteys jatkuu myös Torikeskuksen pohjoispuolella Kauppalan talon korttelin läpi ja mutkittelee kohti Rautaveden rantaa. Yhteys näyttää asemapiirroksessa luontevalta, mutta Torikeskuksen rakennus estää visuaalisen yhteyden Puistokadulta tälle uudelle akselille. Puistokadun pohjoispuolella mutkitteleva, kortteleiden läpi ja vieritse kulkeva kevyen liikenteen väylä ei muodosta tarpeeksi selkeän sujuvaa visuaalista ja toiminnallista yhteyttä rantaan. Ehdotuksessa on ratkaistu poikkeuksellisen hyvin Varilankadun jatkaminen Aittalahdenkadulle ja Aittalahdenkatu on voitu näin muuttaa osittain kävelykaduksi. Ratkaisu toimii liikenteellisesti erittäin hyvin ja selkeyttää myös kevyen liikenteen yhteyttä rantaan. Aittalahdenkadun varteen osoitettu uusi asuinrakentaminen on luontevaa ja oikean mittakaavaista. Linja-autoaseman sijaintia ei ole muutettu, mutta sen järjestelyjä on pyritty parantamaan ja virastotalon matalampi siipi on osoitettu purettavaksi, jolloin liikenteelle on järjestynyt enemmän tilaa. Puistokadulle on kilpailuohjelman mukaisesti osoitettu pyöräkaistat luontevasti. Osoitettu uudisrakentaminen on hyvin harkittua, luontevaa ja mittakaavaltaan oikeaa ja ympäröivän rakennuskannan huomioivaa. Uimahallin iso rakennusmassa on jäsennelty hyvin, mutta sijoituksellaan osittain eristää uutta toria puistoalueesta.

Vaikka Uusi aukeama ei kaikilta osin voikaan toimia pohjana jatkosuunnittelulle, on se silti perusteellisesti ja huolellisesti laadittu työ, joka tarjoaa suoraan toteuttamiskelpoisia ideoita keskustan kehittämiseen.

7.2 Keskiluokka

1. Aallokko

Ehdotus esittää purettavaksi melko paljon olemassaolevaa rakennuskantaa ja tarjoaa tilalle kaupunkirakennetta ja järviyhteyttä parantavia vaihtoehtoja. Vaiheittainen, pitkän ajan kuluessa tapahtuva toteutus voi kuitenkin tuoda haasteita, eikä vaiheistukseen ole ehdotuksessa otettu kantaa. Torikeskuksen tilalle viitteellisesti ehdotettujen rakennusten mittakaava, massoittelu ja tilan muodostus vaikuttaa hieman jäykältä. Virastotalon paikalle esitetty kortteli on mittakaavaltaan miellyttävältä ja rajaa katutilaa hyvin, mutta ei tunnu olevan kontaktissa torikeskuksen korttelien kanssa. Linja-autolaitureiden ja uuden matkakatuksen väliin jäävä etäisyys herättää kysymyksiä. Hajautettu, maantason pysäköintiratkaisu on periaatteeltaan oikea, mutta muodostaa osin turhan pitkiä pysäköintirivistöjä. Aittalahdenkadun varren täydennysrakentaminen on luontevaa ja mittakaavaltaan sopivaa ja näkymät järvelle on hyvin huomioitu. Ehdotus on kokonaisuuteltaan luonnonomainen. Ehdotuksessa on oikeat tavoitteet ja niitä on lähdetty toteuttamaan johdonmukaisesti. Ehdotus ei kuitenkaan onnistu täysin vakuuttamaan ratkaisullaan.

2. Agora

Ehdotuksessa on vahva lähtöajatus pitkämaisesta Puistokadulta Liekoveden rantaan asti ulottuvasta toriaukiosta. Tämä on hyvä ja vahva lähtökohta suunnitelmalle. Torin ja Aittalahdenkadun välille suunnitellun kävelykadun yhteys ei kuitenkaan vaikuta luontevalta. Kävelykatu jää kokonaisuudessa irralliseksi. Tori ja Aittalahden koulun ottaminen osaksi julkista tilaan on hienoin osa työtä

Torikeskus esitetään korvattavaksi uudella rakennuksella, jonka yhteyteen sijoitetaan asumista. Yhdessä uimahallin kanssa keskustakortteli vaikuttaa kuitenkin ympäristössään massiiviselta. Myöskään rakennusten katolle sijoitettu pysäköintilaitos torikeskuksessa näyttää toteuttamisen kannalta erittäin vaikealta. Erityisesti Seurantalon korttelin täydennysrakentamisen ratkaisu vaikuttaa onnistuneelta. Kortteli voisi olla kuitenkin luontevampi kerrostaloasumisen paikka. Kortteliin esitetty kansipysäköinti ei kuitenkaan ole toteuttavuudeltaan realistinen. Kortteliin sijoittuva uusi kerrosala mahdollistaisi kevyemmänkin pysäköintiratkaisun.

3. Aittalahden blues

Ehdotus sisältää monia hyviä ja huolellisesti tutkittuja ideoita ja ajatuksia, mutta ei kuitenkaan paranna merkittävästi toiminnallisia ja visuaalisia yhteyksiä rantoihin.

Torin rajaaminen galleriasivellä parantaa torin tilallista mittakaavaa, mutta toria voisi rajata johdonmukaisemmin myös virastotalon korttelin uudisrakentamisella. Uudisrakentamisen luonne ja ilme on komeaa ja urbaania, mutta ei välttämättä tunnu Sastamalalle luontevalta. Ehdotuksen uudisrakentaminen sisältää monipuolisesti erilaisia asuinratkaisuja ja järvinäkymiä on hyödynnetty hyvin. Maanalaiset pysäköintiratkaisut on toteutettavuudeltaan haastavia. Uimahallin jäsentely eri toimintoihin toimii sinällään hyvin ja pysäköinti ja muut toiminnot rajautuvat luontevasti, mutta rakennus voi muodollaan ja sijoittelullaan osiltaan myös peittää näkymiä ja yhteyksiä rantaan. Ideat ulkoaltaista ja terassialueista rannassa ovat mielenkiintoisia ja ranta-alueiden käsittely on onnistunutta.

4. Askeleet

Askeleet lähestyy tehtävää hyvin varovaisella otteella. Kuitenkin suunnitelma edellyttää Torikeskusken purkamista. Ehdotuksessa Askeleet tori on jaettu uusilla asuinkortteleilla kahteen osaan. Torimaiseen ja puistomaiseen. Lähtökohta on toimiva. Korttelit vaikuttavat mittakaavaltaan realistisilta ja tori paranisi rajaamisella. Torin kehittämisen olisi voinut tarkemmin tutkia niin, että se mahdollistaisi Torikeskusken säilyttämisen esim. toteuttamisen ensimmäisessä vaiheessa. Pysäköinnin sijoittaminen torin alle ei ole käytännössä mahdollista. Täydennysrakentamista on esitetty vähän torialueen ympäristöä lukuunottamatta. Esitys on jäänyt luonnosmaiseksi mikä vaikeuttaa ehdotuksen arviointia.

6. Citadelle

Citadelle lähtee rohkealla kädellä uudistamaan Sastamalan keskustaa. Ehdotus esittää käytännössä keskustan koko rakennuskantaa purettavaksi. Kunnianhimoinen ehdotus jää kuitenkin puutteellisesti perustelluksi. Nykyisen rakennuskannan huomioiminen ja ottaminen osaksi suunnitelmaa ja alueen vaihteellisessa rakentumisessa olisi voinut kehittää suunnitelmaa kiinnostavaan suuntaan. Tällaisenaan ehdotus on epärealistinen eikä hyödynnä Sastamalan keskustan nykyistä identiteettiä.

Lopputuloksena suunnitelmassa syntyy kortteleiden läpi kulkeva jalankulkureitti, joka polveillen yhdistää rannat toisiinsa. Reitti ja sitä reunustavat korttelit ovat lähtökohdiltaan onnistuneita mutta ilmeeltään ympäristössään hieman vieraita. Pysäköinnin toteuttaminen näin suuressa laajuudessa pihakansien alla on Sastamalassa vaikea toteuttaa.

Suunnitelma on sinällään kiinnostava mutta ehdotus ei valitettavasti tarjoa mitään ratkaisuja sen vaiheittain toteutukseen. Tällaisenaan ehdotus on epärealistinen ja lopputuloksena olisi vuosikymmenet keskeneräisenä pysyvä keskustakokonaisuus.

12. Kaksi rantaa

Ehdotus Kaksi rantaa lähestyy kilpailutehtävää varovasti ja varsin pienillä toimenpiteillä. Torikeskusken keskeistä akselia on jatkettu rantaan sijoittuvalle uudelle uimahallille. Täydennysrakentamista on sijoitettu melko varovaisesti. Täydennysrakentaminen on esitetty niin viitteellisesti, ettei sen kaupunkikuvaa parantava vaikutus avaudu. Laajat pysäköintikentät hallitsevat ehdotuksen kaupunkikuvaa. Osin kaupunkitilojen muutos tuntuu heikennykseltä nykytilanteeseen nähden. Linja-autoaseman sijoittaminen hajautetusti Puistokadulle ei ole toiminnallisesti hyvä idea. Kaupunkikuvalliset muutokset eivät ole riittäviä. Kokonaisuutena ehdotus ei tarjoa houkuttelevaa visiota Sastamalan keskustan kehittämisestä.

14. Kaupunki on leikkipaikka

Ehdotus lähtee liikkeelle hyvällä tilanneanalyysillä Sastamalan kaupunkirakenteesta. Myös analyysistä johdetut ajatukset ja toimenpiteet ovat oikeansuuntaisia. Juuri pienten parantamistoimenpiteiden rooli Sastamalan keskustan kehittämisessä voisi olla suuri. Ehdotus on myös oikeassa, että nykyisen rakennuskannan purkaminen ei ole oikea tie keskustan kehittämiseksi. Suunnitelmassa ei kuitenkaan pystytä lunastamaan analyysien ja tavoitteiden hyviä odotuksia. Ehkä ehdotus kaipaisi kirkkaampaa kaupunkikuvallista tai -rakenteellista konseptia, jonka varaan lukuisat kehittämishankkeet olisi mahdollista ankkuroida. Townhouse-rakentaminen tuntui Sastamalan keskustassa vieraalta ja toteutettavuudeltaan

vaikealta. Runsaista hyvistä ideoista huolimatta ehdotus ei tuntunut täysin oikeaan osuneelta vastaukselta Sastamalan keskustan kehittämiseen.

18. Kulttuurikannas

Kulttuurikannaksen perusajatus on torin rajaaminen pienemmäksi ja sen liittäminen diagonaalilla kaupunkitilalla Liekoveden rantaan. Perusajatus on toimiva vaikka se jättääkin yhteydet rautaveden suuntaan heikommaksi. Julkiset rakennukset torin ja rannan väliin koottuna voisivat tuoda elävyyttä Sastamalan keskustaan.

Täydennysrakentamisen paikkoja on esitetty melko laajasti ja luontevan tuntuisesti.

Täydennysrakentamisen mittakaava on onnistunutta mutta keskeiset Torikeskuksen paikalle suunnitellut korttelit tuntuvat ilmeeltään raskailta ja Sastamalalle vierailta. Perspektiivikuvien esitystapa voimistaa suunnitelman raskautta eikä luontevaa yhteyttä olevaan kaupunkirakenteeseen synny. Näin suuren korttelikokonaisuuden toteuttaminen on Sastamalassa haastavaa.

19. Laitakaupungin valot

Ehdotus esittää lähes kaikki Sastamalan ydinkeskustan keskeisimmät korttelit purettavaksi ja ehdottaa tilalle uutta, omintakeista kaupunkirakennetta. Lähtökohta on epärealistinen ja uusi kaupunkirakenne ei tarjoa riittävän selkeää, paikalliseen identiteettiin soveltuvaa ratkaisua. Ehdotus sisältää suuren määrän julkista tilaa, joka paikoitellen jää turhan jäsentymättömäksi, monotoniseksi aukiotilaksi ilman puistoalueita. Ehdotettu arkkitehtuuri on rohkeasti linjakasta ja modernin tyylikästä ja julkisten ja kaupallisten palvelujen yhdistelmä sinänsä mielenkiintoinen. Liikenteelliset ratkaisut on esitetty viitteellisesti ja pysäköinti vaikuttaa alimitoitetulta. Ehdotus on mielenkiintoinen tilallinen ja toiminnallinen tutkielma, mutta ei vastaa kilpailuohjelman tavoitteisiin ollen toteutettavuudeltaan epärealistinen.

20. Lanka

Ehdotuksessa rantoja yhdistävä reitti on sijoitettu kulkemaan Torikeskuksen keskiakselista kortteleiden läpi kohti Rautaveden rantaa. Reitti on kiinnostava ja mielenkiintoinen vaihtoehto Aittalahdenkadulle tai Onkiniemenkadulle sijoittuville yhteyksille. Tontinomistuksellisista syistä johtuen reitti tuntuu kuitenkin teoreettiselta ja sen toteutus vaikealta. Alueen rakennuskantakaan ei tue kortteleiden läpi kulkevan reitin elävyyttä. Täydennysrakentaminen on kokonaisuutena oikein sijoitettua ja mittakaavaltaan hallittua. Kauppalantalon kortteliin sijoitettu täydennysrakentaminen tukee kulkureittiä tilallisesti ja toiminnallisesti mutta muualla reitti jää nykyisen rakennuskannan väliin. Rautaveden rantaan sijoitettu uimahalli on esitetty liian pieneä. Toria on ehdotuksessa kehitetty nykyisellä paikallaan. Tällä ei kuitenkaan pystytä parantamaan tori tilallista luonnetta. Ehdotuksen säilyttävä ote on realistinen mutta Kauppalantalon korttelin pihan kulkureittiä lukuun ottamatta sen anti keskustan kehittämislle jää hieman ohueksi.

21. Levolle annan rantani

Ehdotus perustuu monen muun työn tavoin Aittalahdenkadun kohdalle osoitettuun, rannat yhdistävään kulkukäytävään. Ehdotus pyrkii parantamaan torialueen ihmiskeskeisyyttä ja viihtyisyyttä, mutta muodostaa entistä laajemman, yhtenäisen ja turhan monotonisen kaupunkitilan. Itäisen rannan ajoneuvoliikenteen poistaminen on liikenteellisesti haastava ratkaisu. Ehdotettu matkakeskus voisi toimia sijainniltaan erinomaisesti, mutta on toteutuksen kannalta haastava suurine kansirakenteineen. Kongressikeskus vaikuttaa myös turhan massiiviselta pikkukaupungin mittakaavaan, varsinkin, kun se uimahallin kanssa muodostaa yhtenäisen, suuren rakennuskompleksin. Uimahallin ja kongressikeskuksen pysäköinti on osoitettu luontevasti rakennuksen kainaloon ja muiltakin osin ehdotuksessa on pitäydytty pääosin maantason pysäköintiratkaisuissa, jotka ovat Sastamalassa realistisia. Uuden asuinrakentamisen mittakaava ja sijoittelu on sen sijaan onnistunutta, erityisesti Kauppalan talon korttelissa. Työ on huolellisesti tehty ja sisältää monia mielenkiintoisia, hyvin tutkittuja yksityiskohtia, mutta ei yllä kokonaisuudessaan kilpailun parhaimmiston.

22. Lukupiiri

Ehdotuksessa on lähdetty voimistamaan Onkiniemenkatua ja Aittalahdenkatua rantoja yhdistävinä akseleina. Täydennysrakentaminen on luontevasti sijoitettu tukemaan näitä katuakseleita. Katujen tilallinen luonne paranee täydennysrakentamisella mutta muuten toimet kaupunkiympäristön kehittämiseksi jäävät vähäisiksi. Townhouse-ratkaisu tuntui Sastamalan keskustassa vieraalta ja toteutettavuudeltaan vaikealta. Tehdyt ratkaisut eivät parhaalla tavalla tue koko keskustan liittymistä rantapuistoihin. Marttilan koulun ja lukion piha-alue on rakennettu liian raskaasti. Suuri uimahalli ja muut rakennukset vievät liian suurelta osin Poronrannan puiston. Esitetyt toiminnot, kahvila ja sauna voisivat sinänsä toimia hyvin puistoalueen aktivoijina. Myös Aittalahden koulu jää suuren uimahallin vierellä ahtaaseen paikkaan.

Torin suunnitteluun on paneuduttu huolellisesti mutta pysäköinnin sijoittaminen torille kannen alle ei ole ajatuksena realistinen. Torin nostaminen tekee sen saavuttamisen vaikeaksi ja synnyttää kaupunkikuvallisesti vaikeita paikkoja torikannen reunan ja nykyisten rakennusten väliin.

25. Nyrok

Nyrok ehdottaa Torikeskuksen rakennuksen purettavaksi ja esittää paikalle samantyyppistä rakennusmassaa. Ratkaisu olisi mahdollistanut myös torin rantayhteyden parantamisen kaupunkirakenteellisesti. Vanhan torikeskuksen paikalle esitetty uimahallin, liiketilojen ja asuntojen kompleksi on turhan massiivinen. Torialueen ja pysäköintikentän yhdistelmä jää laajaksi ja jäsentymättömäksi tilaksi, vaikka ehdotettu katosrakennelma pienine paviljonkimaisine liiketiloineen onkin mielenkiintoinen. Linja-autoasema on esitetty pitkittäissuuntaisesti Puistokadun varteen. Sijainti olisi keskeinen, mutta liikenteellisesti haasteellinen. Pysäköinti on esitetty pääosin realistisesti maantasoratkaisuna, mutta paikoitellen turhan suurina yhtenäisinä kenttinä. Poronrannan uudet asuinkorttelit ovat mittakaavaltaan ja massoitteeltaan luontevia ja viihtyisiä sekä realistisia. Virastotalon korttelin täydennysrakentaminen on eheää ja parantaa myös torin kaupunkitilallista rajausta. Koulun ympäristössä, Rautaveden rannassa uudisrakentamista on osoitettu turhan paljon. Visualisointikuvissa kaupunkikuva tuntuu turhan massiiviselta, vaikka arkkitehtuuri onkin rauhallisen tyylikästä ja ajatonta.

29. Puistokaupunki

Puistokaupunki on monipuolinen ja huolellisesti laadittu työ, joka sisältää useita kaupunkirakennetta ja järviyhteyttä parantavia toimenpiteitä. Ehdotus mahdollistaa järkevän vaiheistuksen ja suunnitelman toteutumisen ilman Torikeskuksen purkamista. Aittalahdenkadun kohdalle sijoittuva puistomainen akseli kohti rantaa toimii hyvin, mutta voisi olla vielä luontevampi jos linja-autoaseman liikennealue ei katkaisisi sitä torin kohdalla. Kauppahallin idea on mielenkiintoinen, vaikkakin toteutettavuudeltaan haastava. Paikoitellen osoitettu uudisrakentaminen vaikuttaa turhan massiiviselta, mutta Pororantaan ehdotetut käsityöläiskortteli ja hoiva-asuntojen ja päiväkodin kortteli ovat mittakaavaltaan ja luonteeltaan mielenkiintoisia ja viihtyisiä. Esitetty uusi kaupunkikuva ei onnistu vakuuttamaan Sastamalalle luontevan identiteetin vahvistamisessa. Ehdotuksen vahvuus on huolellisesti ja toiminnallisesti mielenkiintoisesti suunnitellut puisto- ja ranta-alueet.

36. Samaa sävyä, lisää sykettä

Ehdotuksessa tori siirretään Aittalahdenkadun kohdalle ja linja-autoasema puolestaan nykyisen torin paikalle. Siirto mahdollistaa paremmin Aittalahdenkadun kehittämisen rantoja yhdistäväksi jalankulkupainotteiseksi akseliksi. Uusi linja-autoaseman rakennus rajaa toria linja-autoaseman suuntaan. Myös muilta osin torin selkeämpi rajaus parantaisi sen ilmettä. Marttilan koulun päässä Aittalahdenkadun akseli päättyy pieneen aukioon. Pororannan puistossa akselin liittyy luontevasti uimahalliin ja puistoaukioon. Täydennysrakentaminen on melko varovaista eikä sen tarjoamia mahdollisuuksia ole käytetty hyväksi. Laajan pysäköintikentän sijoittaminen Aittalahdenpuistoon heikentää Aittalahdenkadun akselia. Lähtökohdat ovat oikeaan osuneita mutta esitetyt toimenpiteet tuntuvat liian varovaisilta ja ne jäävät irrallisiksi. Ne eivät ne tarjoa vahvaa visiota Sastamalan keskustan kehittämiseksi.

38. Sarjavihertäjä

Ehdotuksen keskeisenä ajatuksena on Aittalahdenkadun kehittäminen ilmeeltään viihtyisemmäksi puistokaduksi runsain puuistutuksin. Uusi rakentaminen ja julkiset tilat sijoittuvat pääosin tämän akselin varteen. Ajatus on onnistunut mutta kaipaisi rinnalleen voimakkaammin muita toimia kadun ilmeen kehittämiseksi. Monin paikoin laajat pysäköintikentät hallitsevat kaupunkitilaa.

Esitetty täydennysrakentaminen sijoittuu oikein mutta se voisi voimakkaamminkin tukea Aittalahdenkatua keskeisenä rantoja yhdistävänä reittinä. Uimahallin sijoittaminen virastotalon paikalle on kiinnostava idea mutta näin esitettynä se tarpeettomasti laajentaa jo muutenkin laajana pidettyä torialuetta. Linja-autoaseman sijoittaminen Kauppalantaloon kortteliin tuntuu liikenteellisesti vaikealta ajatukselta.

39. Sastaloop

Sastaloop ehdottaa Aittalahdenkatua ja Onkiniemenkatua kehitettävän molempia vahvoina Puistokadun suhteen poikittaisina rannat yhdistävinä akseleina ja muodostaa näistä väylistä keskustan toiminnallisten kiintopisteiden kehän. Ehdotus myös pyrkii parantamaan keskustan jäsentymättömiä, laajoja kaupunkitiloja täydennysrakentamisen keinoin. Ehdotus onnistuu osin tavoitteessaan, mutta muodostaa samalla turhan massiivisia rakennuskokonaisuuksia etenkin torin ympäristössä. Suurista uudistuksistaan huolimatta ehdotus mahdollistaa Torikeskuksen säilyttämisen, vaikkakin sen korottaminen ja lisärakentaminen ei välttämättä ole ehdotuksen mukaisesti realistista. Pororannan uudet asuinkorttelit ovat

luontevia ja mittakaavaltaan miellyttäviä ja pikkukaupungin identiteettiin sopivia. Myös Puistokadun itäpuolen täydennysrakentaminen on pääasiassa luontevaa ja onnistunutta. Pysäköintijärjestelyt perustuvat turhan pitkälle rakenteellisiin ratkaisuihin, jotka ovat Sastamalan mittakaavassa haasteellisia. Kokonaisuudessaan ehdotus vaikuttaa kaupunkikuvassa hieman liian täyteen rakennetulta. Keskustan toimintoja on sijoitettu helminauhamaisesti kiertävän kehän, "Sastaloopin" varrelle. Ratkaisu on omintakeinen ja perusteltu lähtökohta, mutta on johtanut osin turhan jakautuneeseen ja hajautettuun toiminnalliseen rakenteeseen.

40. Sastamall

Sastamall esittää oikean suuntaisia lähtökohtia Sastamalan keskustan kehittämiseksi.

Täydennysrakentaminen on keskitetty suurelta osin Aittalahdenkadun varrelle. Molemmista päistään katu aukenee rantapuistoksi. Täydennysrakentaminen on sijoitettu luonteville paikoille ja se on mittakaavaltaan oikeaan osunutta. Ehdotus jää kuitenkin kokonaisuudeltaan varovaiseksi eikä se tarjoa eväitä Sastamalan uudelle identiteetille. Vahva, esitetyt toimenpiteet itseään suuremmaksi kokonaisuudeksi kokoava idea jää puuttumaan.

Pysäköinti on siirretty torilta yhdessä linja-autoaseman kanssa Aittalahden puiston paikalle mikä tekee Torikeskuksen taakse jäävän alueen kehittämisestä entistäkin haastavampaa. Uusi uimahalli ja päiväkotijäävät näiden taakse, eivätkä niille ja rantapuistolle muodostu luontevaa yhteyttä torille tai keskustaan. Esitetyt ajatukset ovat realistisia mutta uuden identiteetin muodostuminen jää vaisuksi.

43. Tuuba

Tuuba keskittyy lähinnä Torikeskuksen kortteliin sijoittuvan massiivisen asuin- ja liiketilakompleksin ja siihen liittyvän maanalaisen pysäköinnin ideointiin. Ehdotus esittää purettavaksi sekä Torikeskuksen, että virastotalon korttelin kiinteistöt ja esittää tilalle mittakaavaltaan suurakaupunkimaista rakennetta. Epärealistisen massiivisista toimenpiteistä huolimatta ehdotus ei onnistu tarjoamaan ratkaisuja kilpailuohjelmassa esitettyihin haasteisiin. Keskustan yhteydet rannoille ei selkiydy ja kaupunkirakenne jää paikoin jäsentymättömäksi. Puistokadun itäpuoliset asuinrakentamisen tutkielmat ovat realistisia ja mittakaavaltaan paikkaan sopivia.

44. Unelmasyöttö

Unelmasyöttö lähtee realistisen pienin toimin kehittämään Sastamalan keskustaa. Liikennratkaisua on tarkasteltu koko keskustan alueella. Toisaalta Poronrannan puistoon on sijoitettu iso rakennuskokonaisuus. Ehdotuksessa on onnistuneesti tutkittu torialueen kehittämistä nykyisellä paikallaan. Torialuetta on rajattu pienin rakennuksin ja pergoloin selkeämpiin osiin. Täydennysrakentamista on esitetty pääosin oikeille paikoille. Uusi uimahalli-hotelli asuintorneineen sekä pysäköintitalo vievät Poronrannan puistoalueesta suuren osan. Poronrantaan sijoitetut tornitalot tuntuvat Sastamalan ympäristössä vieraalta. Raskas rakentaminen myös eristää rannan muusta keskustasta. Venesatamaan sijoitetut kelluvat asunnot voisivat olla kiinnostava lisä Sastamalan asuntotarjontaan erityisesti loma-asuntoina. Hyvistä ja huolellisesti tutkituista ideoista huolimatta ehdotuksesta puuttuu suurempi visio Sastamalan keskustan kehittämiseksi.

46. Veden tuntu

Monen muun ehdotuksen tavoin Veden tuntu rakentaa Aittalahdenkadusta akselia kahden järvenrannan välille. Kilpailuehdotuksen pääpaino on kuitenkin torin ja Pororannan välisellä alueella. Torikeskuksen purkamisella tori saadaan paremmin liitettyä puistoon ja rantaan. Uusi kauppakeskus ja siihen liittyvä asuinrakentaminen on luontevaa. Tori, Aittalahden puisto ja ulkoliikunta-alue muodostavat valtavan alueen, joka kaipaisi selkeämpää jäsentelyä ja rajausta. Esitetyllä tavalla pysäköinti- ja liikennealueista tulisi helposti kokonaisuuden ilmettä hallitsevia. Täydennysrakentaminen on oikein sijoitettua mutta mittakaavaltaan hieman varovaista. Kaupunkirivitalot tuntuivat Sastamalan keskustassa vieraalta ja ovat toteutettavuudeltaan vaikeita. Aittalahden koulun rakennus jää ikävästi uimahallin taakse. Aittalahdenkadulle tai Puistokadulle ei ole esitetty katujen ilmettä kohentavia toimenpiteitä. Näiden katutilojen kehittämisellä olisi pystytty paremmin liittämään ehdotuksessa esitetyt ajatukset paremmin kokonaisuudeksi.

47. Verto

Verto on selkeä ja suoraviivainen työ ja perustuu pitkälti yhteen massiiviseen rakennustoimenpiteeseen. Verto ehdottaa Torikeskusta purettavaksi ja paikalle rakennettavaksi uutta, massiivisen oloista rakennuskompleksia, johon sijoittuisivat uimahalli sekä liiketilaa. Ehdotus esittää torin uudeksi sijainniksi Pororantaa, uuden rakennuskompleksin kupeessa. Myös linja-autoasemalle on esitetty sijainti torin kulmassa, hieman turhan pienessä tilassa. Uusi rakennus tuntuu kaupunkirakenteesta turhan massiiviselta ja kömpelöltä. Se ei sijoittelullaan ja massoitteellaan paranna keskustan yhteyttä järvimaisemaan. Toisaalta tavoitteena ehdotuksessa onkin ollut siirtää keskustan painopistettä kohti Pororantaa, rakennuskompleksin rannan puolelle. Kaupunkikuvallisesti rantaan muodostuva torialue vaikuttaakin lupaavalta ja ottaa myös Aittalahden koulun vanhan rakennuksen osaksi kokonaisuutta. Keskustan toimintojen ja etenkin liiketilojen sijainti ei kuitenkaan täysin tue tavoitetta painopisteen siirtymisestä rantaan.

Aittalahdenkadun varteen on esitetty luontevasti täydennysrakentamista, mutta toisaalta se osin sulkee Seurantalon puistoalueen taakseen. Maanalaiset pysäköintiratkaisut eivät näissä kortteleissa ole realistinen ratkaisu. Ehdotus ei sisällä havainnekuvia, joiden avulla vahvan idean kaupunkikuvallista sopivuutta olisi voinut tarkastella perusteellisemmin.

7.3 Alempi luokka

8. Dinon kaulapanta

Dinon kaulapanta esittää lähtökohtanaan mutkittilevan reitistön keskustan kortteleiden läpi. Lähtökohta on kiinnostava mutta ehdotus on pahasti keskeneräinen eikä esitetyn aineiston perusteella pysty arvioimaan suunnitelman toimivuutta. Myös suunnitelman kaupunkikuvallinen ilme ja sen laatu jää ehdotuksessa esittämättä.

16. Kautta rantain

Rauhallinen ehdotus, joka toiminnallisesti ratkaisee kilpailuohjelmassa esitetyt tavoitteet. Ehdotuksen esittämät muutokset Sastamalan keskustaan jäävät kuitenkin kokonaisuudessa vaatimattomiksi eikä ehdotuksesta löydy tukea Sastamalan keskustan kaupunkikuvallisen ilmeen kehittämiseksi. Osittain ehdotuksessa esitetyt muutokset tuntuvat väärän suuntaisilta. Pysäköintipaikat hallitsevat paikoin uutta

kaupunkikuvaa. Aittalahdentien päähän sijoitetut laajat pysäköintialueet katkaisevat luontevan yhteyden rantaan. Linja-autoaseman sijoittaminen Seurantalon puistoon on tarkemman tutkimisen arvoinen ratkaisu. Liikenne asemalle tulisi tällöin järjestää Marttilankadun puolelta.

17. Kesät talvet

Kesät talvet on hillitty ehdotus, joka ei kuitenkaan esitä tarpeeksi perusteellisia ratkaisuja kilpailuohjelmassa esitettyihin tavoitteisiin. Torialueelle on esitetty kevyitä toimenpiteitä, mutta keskustan ja torin yhteys rantaan ei juurikaan vahvistu. Linja-autoaseman järjestelyihin ehdotuksessa on kaksi vaihtoehtoa, joista raskaampi vaihtoehto ei rakenteellisine pysäköintineen ole toteutettavuudeltaan realistinen. Muilta osin ehdotuksessa esitetty hajautettu maantason pysäköintimalli on toimiva. Uimahallille esitetty sijainti on hyvä, mutta pysäköinti rakennuksen edustalla. Ehdotus on realistinen ja osoittaa luontevia täydennysrakentamisen paikkoja, mutta ei tarjoa tarpeeksi uusia avauksia keskustan kehittämiseen.

24. Manhattan

Persoonallinen ehdotus, joka esittää omaperäisiä ideoita Sastamalan kehittämiseksi. Kilpailutyön huomio menee myös osittain varsinaisen kilpailualueen ulkopuolelle. Ehdotus on luonnosmainen mikä paikoitellen vaikeuttaa ideoiden toimivuuden ja toteuttamiskelpoisuuden arviointia. Ehdotus kaipaisi tarkempia suunnitelmia lunastaakseen herättämänsä lupaukset. Uimahalli muodostaa Pororannassa parin Torikeskukselle. Näin rajattuna niiden väliin jäävä kortteli voisi olla toimiva kokonaisuus. Tämä asetelma poistaisi Aittalahdenpuiston ongelman Torikeskuksen takapihana. Rakentamisen omalaatuisesta ilmeestä voisi syntyä uutta identiteettiä Sastamalalle. Aittalahden koulu jää ahtaasti uusien asuinrakennusten väliin. Torialue jää vaikean muotoiseksi. Uudet julkiset tilat eivät muodosta kokonaisuutta, joka tukisi keskustan kehittymistä kokonaisuutena.

26. PMMP

Luonnosmaiseksi jäänyt ehdotus, joka sisältää irrallisia ideoita Sastamalan keskustan kehittämiseksi. Ehdotus on jäänyt keskeneräiseksi ja esitykseltään puutteelliseksi, mikä vaikeuttaa sen arviointia. Liikenteellisesti ehdotus esittää Aittalahdentien ja Onkiniemenkadun muuttaminen yksisuuntaiseksi. Puistokadun muuttaminen kävelykaduksi torin kohdalla ei ole liikenteellisesti mahdollista. Täydennysrakentamista ei ehdotuksessa ole esitetty.

31. Puutsi

Puutsi on luonnosmaisen viitteellinen ehdotus, joka esittää uusia liikenteellisiä linjauksia ydinkeskustaan. Puistokadun muuttaminen shared space-tyyppiseksi katualueeksi ei ole pääkadun liikenteen sujuvuuden kannalta hyvä ratkaisu. Torikeskuksen kortteli on esitetty purettavaksi ja paikalle on esitetty samanmuotoinen rakennusmassa. Ratkaisu ei ole järviyhteyksien parantamisen kannalta optimaalinen, vaikkakin uuteen rakennukseen suunniteltu ilmava pohjakerros auttaa asiaa. Maanalainen pysäköintiratkaisu on haasteellinen toteutettavuuden kannalta. Puistokadun itäpuolelle esitetty täydennysrakentaminen vaikuttaa pääosin luontevalta. Ehdotus on käsin piirretty ja tarkkuudessaan osittain puutteellinen, jotta sen esittämiä uudistuksia voisi arvioida perusteellisemmin.

35. Rauha & Reuha

Ehdotuksessa esitetty keskustan teemallinen jako oppimisen, palveluiden ja vapaa-ajan alueisiin on luonteva ja selkeä. Selostuksessa esitetty ihmisläheisen pikkukaupungin tavoite on oikea, mutta esitetyt uudistukset eivät täysin tue tätä tavoitetta. Ehdotus sisältää realistisia toimenpiteitä torin ympäristön parantamiseen purkamatta Torikeskusta. Torikeskuksen taakse, Aittalahden puistoon esitetty suuri pysäköintikenttä lisää torin ja ydinkeskustan eristyneisyyttä Pororannasta. Pysäköintiratkaisu maantasoisena on oikea, mutta muodostaa turhan suuria jäsentymättömiä pysäköintikenttiä keskustan alueelle. Rauha & Reuha on realistinen ja uudistuksiltaan hillitty työ. Kokonaisuudessaan ehdotus ei tarjoa tarpeeksi vaikuttavia ideoita kilpailuohjelman mukaiseen keskustan kehittämiseen.

37. Sarasvati

Sarasvati ehdottaa ydinkeskustan kaupunkirakenteen kehittämistä vahvasti rantaan suuntautuvaksi. Ehdotus kyllä parantaa torin ja ydinkeskustan rantayhteyttä, mutta tuottaa laajaa, jäsentymätöntä kaupunkitilaa liian suuressa mittakaavassa. Ydinkeskustan pysäköintitarpeelle on esitetty keskitetty suuri pysäköintikenttä läheltä rantaa. Ratkaisu lisää jäsentymättömien, laajojen kaupunkitilojen määrää ja vie hienon paikan järvinäkymien ääreltä. Uimahallin sijainti sinällään on luonteva. Ehdotuksessa on otettu hyvin huomioon vaiheittainen toteutus, mutta jää kokonaisuudessaan liian viitteelliseksi. Laajat aukiomaiset kaupunkitilat vaatisivat tarkempaa jäsentelyä, jotta niiden toimivuutta voisi arvioida perusteellisemmin.

41. Silmu

Luonnosmaisesti esitetty ehdotus, joka esittää oikeansuuntaisia lähtökohtia Sastamalan kehittämiseksi. Ehdotuksen pääpaino on kulkuyhteyksien ja puistojen kehittämisessä. Aktiivinen rantapuistoreitti, muut puistot ja tori tukevat hyvin Aittalahdenkadun kohdalle suunniteltua rantoja yhdistävää akselia. Ehdotus ei kuitenkaan esitä pidemmälle meneviä ratkaisuja tavoitteiden toteuttamiseksi. Torille suunnitellut kehittämistoimenpiteet jäävät kevyiksi. Täydennysrakentaminen on sijoitukseltaan oikeansuuntaista mutta sen luonne, ilme ja vaikutukset kaupunkikuvulle jäävät täysin auki. Uimahallin sijoitus korttelin keskelle mitoituksellisesti ja toiminnallisesti mahdoton.

42. Susilauma

Luonnosmaisesti ja puutteellisesti esitetty suunnitelma, joka esittää yksittäisiä ideoita keskustan kehittämiseksi. Pääpainotus kilpailuehdotuksessa on aittalahden puistoalueen ideoinnissa. Kehittämisideat jäävät irrallisiksi eikä ehdotus tarjoa eväitä Sastamalan keskustan kokonaisvaltaisemmalle kehittämiselle. Suunnitelmassa uhrataan aiempaa suurempia alueita pysäköinnille, millä on heikentävä vaikutus kaupunkitilan viihtyisyyteen. Keskeneräisyys vaikeuttaa ehdotuksen arviointia.

48. Vetehinen

Vetehisen lähtökohtana on Aittalahdenkadun muuttaminen koko matkaltaan kävelykaduksi. Suunnitelma on lähtökohdiltaan oikeasuuntainen. Kävelykatuna Aittalahdenkatu voisi toimia hyvin rantoja yhdistävänä kaupunkitilana. Linja-autoaseman siirtäminen torin toiseen laitaan mahdollistaa Aittalahdenkadun rauhoittamisen torin kohdalta. Tori jää ehdotuksessa kuitenkin edelleen tilallisesti jäsentymättömäksi. Täydennysrakentamisen on sijoitettu luontevasti mutta se voisi voimakkaammin tukea Aittalahdenkadun muutosta. Myöskään muilla yksityiskohtaisemmilla toimilla ei kävelykadun luonnetta ole kehitetty. Uimahalli jää Poronrantaan irralleen muista keskustan toiminnoista. Työ jää osittain keskeneräisen oloiseksi. Voimakkaampi ote olisi tukenut paremmin suunnitelman oikeita lähtökohtia.

8 Kilpailun tulos

8.1 Ratkaisu

Kilpailun palkintolautakunta päätti yksimielisesti jakaa palkinnot seuraavasti. Ensimmäiselle sijalle asetettiin ehdotus nro. 28 nimimerkillä **“Promenadi”**, joka parhaiten vastasi kilpailuohjelmassa asetettuja tavoitteita. Toiselle sijalle asetettiin yksimielisesti ehdotus nro. 45 nimimerkillä **“Uusi aukeama”** ja kolmannelle sijalle ehdotus nro. 9 nimimerkillä **“Exlibris”**. Ehdotukset nro.10 **“Fuusio”** ja nro.11 **“Kahden järven puisto”** lunastettiin. Lunastuksia ei asetettu paremmuusjärjestykseen. Lisäksi palkintolautakunta jakoi kaksi kunniamainintaa ehdotuksille: nro. 7 **“Coast to coast”** ja nro. 32 **“Rannat”**.

8.2 Palkintolautakunnan suositukset jatkotoimenpiteiksi

Kilpailun tarkoituksena oli saada toteuttamiskelpoisia vaihtoehtoja alueen kehittämisestä päätöksenteon ja asemakaavoituksen pohjaksi. Ideakilpailun luonteen mukaisesti yksikään ehdotuksista ei ole sellaisenaan valmis asemakaavoituksen pohjaksi. Palkintolautakunta ehdottaa kaikkien palkittujen ja lunastettujen kilpailuehdotusten hyödyntämistä jatkotyöskentelyssä. Eri osa-alueilla voidaan hyödyntää ehdotusten parhaita ideoita ja tuottaa keskusta-alueelle kokonaissuunnitelma, jossa palkittujen ja lunastettavien töiden ideat koostettaisiin yhteen. Yleissuunnitelma toimisi myöhemmän, vaiheittain tapahtuvan, asemakaavoituksen runkona.

9 Arvostelupöytäkirjan allekirjoitukset

Palkintolautakunta

Jenni Jokinen, kaupunginhallituksen pj.

Sastamala

Pentti Jarkko, ympäristölautakunnan pj

Sastamala

Jarkko Malmberg, kaupunginjohtaja

Sastamala

Merja-Liisa Hannuksela, maankäyttöpäällikkö

Sastamala

Jorma Tuomisto, arkkitehti

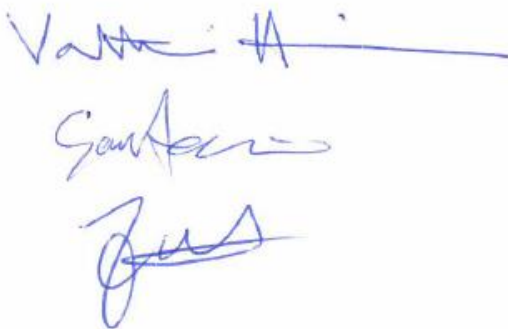
Sastamala

Vesa Humalisto, arkkitehti

Safa

Sasu Alasentie, arkkitehti

Safa

Sastamalassa 12.4.2019.

10 Ehdotukset ja niiden tekijät

10.1 Kilpailun palkitut ehdotukset ja niiden tekijät

Kilpailun ratkaisun ja allekirjoitusten jälkeen avattiin nimikuoret.

1. palkinto “Promenadi”

Tekijät ja tekijänoikeus:

Elina Ahdeoja, Arkkitehti SAFA

Mika Saarikangas, Rakennusarkkitehti AMK

Mikko Siltanen, Arkkitehti SAFA

2. palkinto “Uusi aukema”

Tekijä ja tekijänoikeus:

Noora Lehtinen

3. palkinto “Exlibris”

Tekijät ja tekijänoikeus:

Arkkitehtitoimisto Ajak

Adalbert Aapola, arkkitehti

Jarkko Kettunen, arkkitehti

Avustajat:

Vanja Pamilo, piirtäjä

Anja-Kaisa Ylimommo, arkkit.yo

Mykolas Malskis, arkkitehti

Taneli Härmä, arkkit.yo

Harry Mansner, arkkit.yo

Rebekka Leppälä, arkkit.yo

lunastus “Fuusio”

Tekijät:

Arkkitehtitoimisto OPUS Oy

Matias Kotilainen

Tuomas Martinsaari

Paul Thynell

lunastus “Kahden järven puisto”

Tekijä:

Juuso Horelli

kunniamaininta “Coast to coast”

Tekijät:

Arkkitehdit Anttila & Rusanen Oy

Jesse Anttila, arkkitehti

Mikko Rusanen, arkkitehti

Tommi Junnola, arkkitehti yo

Noora Lahdenperä, arkkitehti

Tekijänoikeus: Arkkitehdit Anttila & Rusanen Oy

kunniamaininta “Rannat”

Tekijät:

TUPA Architecture Oy

Juuso Iivonen, arkkitehti SAFA

Ananda Frigiére, arkkitehti yo

Avustajat:

Antti Tuure, arkkitehti